

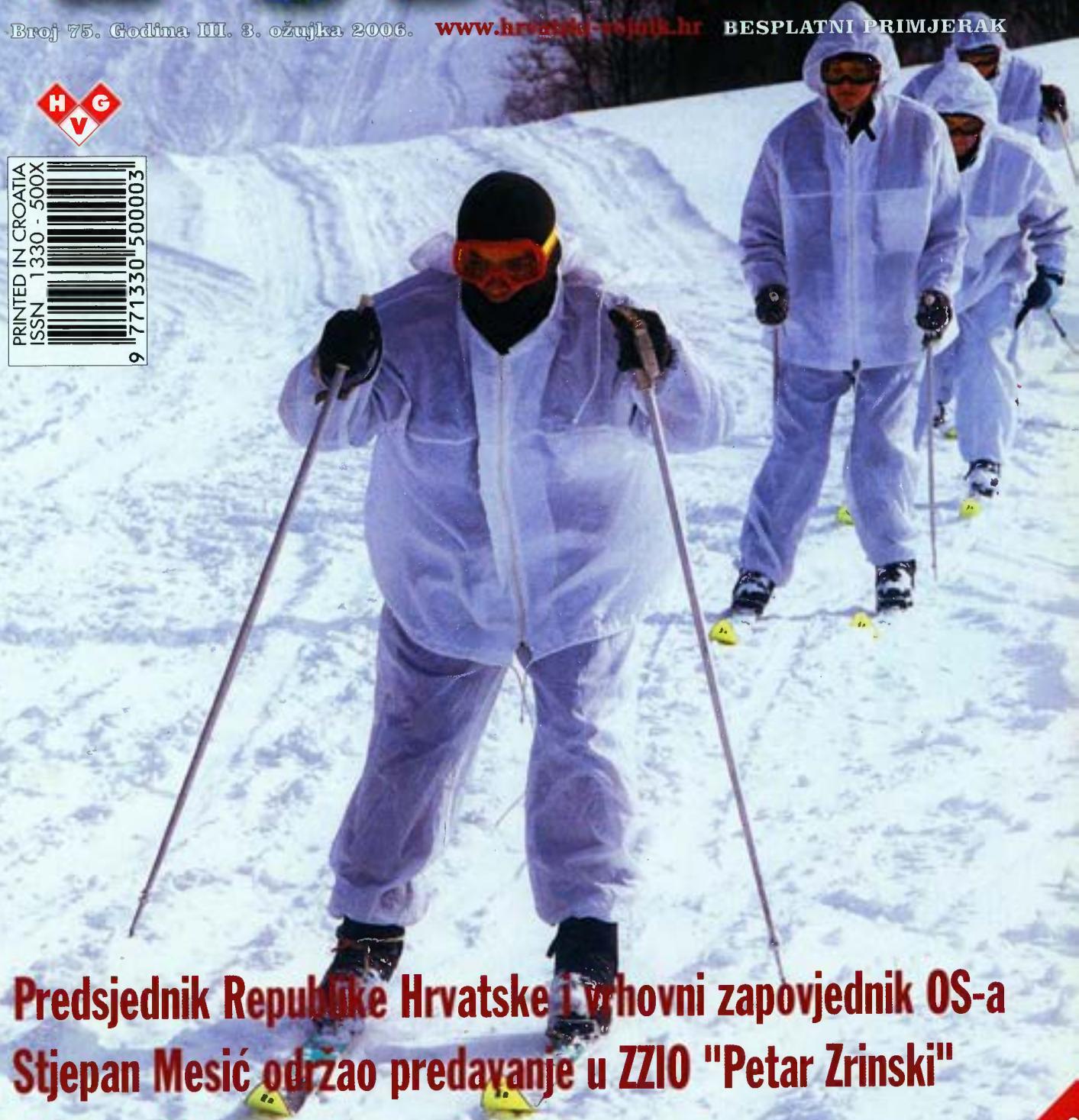
HRVATSKI VOJNIK

Broj 75. Godina III. 3. ožujka 2006. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 5000X
9 771330 500003

Predsjednik Republike Hrvatske i vojni zapovjednik OS-a
Stjepan Mesić održao predavanje u ZZIO "Petar Zrinski"

**Polaznici Kadetske škole
u zimskim kampovima**

IV. kolo nagradne
pitanice
str. 28

MoD UK

LONDON

Učinkovito putovanje Atlantikom

Nakon što su proboravili pola godine u vodama Atlantika, članovi posade britanskog ratnog broda HMS Southampton 24. su veljače uplovili natrag u svoju matičnu luku Portsmouth. Osim vježbi i operacija, tijekom izbjivanja stigli su posjetiti Falklandske otoke, Rio de Janeiro (tamo su proslavili Božić i Novu godinu), Sijera Leone... Također su obavili i dvije akcije traganja i spašavanja, te u vodama Karipskog mora sudjelovali u akciji zapljene kokaina vrijednog više od 350 milijuna funti. Tijekom putovanja brod je prošao više od 24 000 nautičkih milja, a popijeno je šest tisuća tona vode, 180 000 šalica čaja i pojedeno 36 tona krumpira.

MOSKVA

Kamere protiv zlostavljanja

Ruske postrojbe stacionirane u Sibiru nadaju se da bi postavljanjem kamera u vojarne i druge vojne objekte mogli spriječiti zlostavljanje vojnika. Ruske Novosti citirale su generala Aleksandra Galkina koji je rekao da 78% postrojbi unutar 41. armije sibirskog vojnog područja već imaju kamere. "Pomoću kamera časnici mogu nadzirati sve što se događa u postrojbi", ustvrdio je Galkin. Ova i druge sigurnosne mjere reakcija su na velik broj zabilježenih zlostavljanja među vojnicima, koja znaju završiti i smrtnim slučajevima.

NEW DELHI

Dvadeset milijardi je premalo!?

Indijski ministar financija P. Chidambaram (na slici) najavio je veliko povećanje izdvajanja državnog novca za potrebe obrane. U nadolazećem fiskalnom razdoblju, od 1. travnja ove godine do ožujka 2007., Indija će za obranu potrošiti 890 milijardi rupija (19,8 milijardi dolara), što će iznositi ukupno 2,4 posto državnog proračuna. Predviđena brojka bila je za 7,2 posto manja. Ministar je ovu mjeru opravdao "imajući na umu modernizaciju oružanih snaga" na koju će otici velik broj sredstava. Ipak, neki stručni analitičari kažu da su i te brojke premalene jer je Indija najveći azijski kupac naoružanja, te da je u planu skorašnja obnova ratnog zrakoplovstva.

NEW DELHI

Svestrana mornarička vježba

Ratne mornarice Indije i Singapura 26. su veljače počele desetodnevnu zajedničku vježbu pod nazivom SIMBEX 2006. Na njoj će biti provedeno više aktivnosti: površinska paljba, protuzračne akcije, antipodmorničko ratovanje i ophodnje mornaričkim letjelicama. To je inače 13. takva vježba, ali prva koja se odvija uz istočnu obalu Indije. Dosadašnje su uglavnom provedene uz jugozapadnu obalu Potkontinenta, a posljednja u Južnom kineskom moru. Singapurci su na vježbu poslali dvije korvete klase Victory, jedno patrolno plovilo klase Fearless, te zrakoplov tipa Fokker 50. Indijski participiraju s jednim razaračem, dvije korvete, jednom podmornicom i zrakoplovom.

DHAKA

Novi lovci za Bangladeš

Iz Ministarstva obrane Bangladeša 23. je veljače priopćeno da za potrebe svojeg ratnog zrakoplovstva nabavljaju 16 aviona-lovaca tipa F-7. Riječ je o letjelicama kineske proizvodnje, a svaka od njih koštati će 5,85 milijuna dolara. Dvije azijske zemlje već dugo imaju izvrsne vojne odnose, čemu u prilog govori i činjenica da je većina vojne opreme kojom se služe bangladeške oružane snage kineske proizvodnje.

LONDON

Brojke s Otoka...

Službene statistike oružanih snaga Ujedinjenog Kraljevstva za 2005. godinu između ostalog otkrivaju i sljedeće zanimljivosti: postotak potpuno uvježbanih pripadnika je trenutačno 98,3 posto. Uvježbano je 179 570 pripadnika regularnih postrojbi, 1510 službujućih pričuvnika i 3360 Gurkha. "Neuvježbani" je ocijenjeno 1510 redovnih djelatnika i 110 Gurkha. Također, od 1. siječnja 2005. pa do kraja iste godine postotak žena u časničkoj odori je skočio s 10,8 na 11,1 posto dok je broj dočasnica i običnih vojnikinja ostao isti (8,7 posto). Veći je i broj pripadnika etničkih manjina, s njih 5,2 narastao je na 5,5 posto. Najviše ih ima u kopnenoj vojsci, oko 8 posto.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@moph.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@moph.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@moph.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@moph.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@moph.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlóv, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@moph.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.
 Tisak:
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hrvojnik@moph.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik OS-a Stjepan Mesić održao predavanje u ZZIO "Petar Zrinski"**

"Samo obrazovanjem i ulaganjem u znanje RH može naprijed i može ostvariti svoje nacionalne interese..., rekao je predsjednik Mesić na predavanju u ZZIO-u

Strana 4

Polaznici Kadetske škole ZZIO "Petar Zrinski" u zimskim kampovima

Iako "kampiranje" asocira na (avanturistički) odmor, ovi kampovi podrazumijevaju uvježbavanje i privikavanje mladih studenata na vojničke uvjete. Dakako, za mnoge od njih i vojni je poziv svojevrsna avantura i izazov, a iškusi pripadnici BSD-a potrudili su se da im takav bude i svaki kamp

Strana 7

Savitljivi zasloni

Istraživači rade na kombiniranju polimera i substrata od metalne folije s TFT pozadinom kako bi ponudili savitljive zaslone komercijalnim korisnicima. Moguće vojne primjene su raznolike

Strana 21

Potvrda Turske kao velesile

Zauzevši na juriš grad Vidin, kršćanska vojska ubrzo se našla ispred Nikopolja. U Sigismundovu vojsku bile su tada uperene oči cjelokupnog kršćanskog zapada. Križarski pokušaj da grad zauzmu na juriš nije uspio, a gradu je u pomoć pohrlio i sultan Bajazit zvan Jildirim (Munja)...

Strana 24

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik OS-a Stjepan Mesić održao predavanje u ZZIO "Petar Zrinski"

Hrvatska želi nastaviti putem izgradnje međunarodnog mira i stabilnosti

"Samo obrazovanjem i ulaganjem u znanje RH može naprijed i može ostvariti svoje nacionalne interese. Jednog dana obnašat ćete najviše dužnosti u obrambenom sustavu i OS-u i zato je važno ovladati vojnim znanjima i vještinama kako biste u budućnosti mogli obavljati sve postavljene zadaće", rekao je predsjednik Mesić na predavanju u ZZIO-u

— Milenka PERVAN STIPIĆ, snimio Davor KIRIN —

Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik OS-a Stjepan Mesić u pratinji najbližih suradnika 28. veljače posjetio je Zapovjedništvo za združenu izobrazbu i obuku " Petar Zrinski ". Pred okupljenim časnicima predvođenim načelnikom GS-a generalom zbora Josipom Lucićem te domaćinom skupa general bojnikom Mirkom Šundovom predsjednik Mesić u dvorani Časničkog doma održao je predavanje na temu "Aktualno stanje i perspektiva razvoja RH ".

Na početku obraćanja predsjednik Mesić je kazao kako ne želi govoriti o prošlosti, no kako se ove godine obilježava 15. obljetnica OS-a "potrebno je prisjetiti se svih ratnih strahota koje smo prošli i u kakvim smo uvjetima ostvarili našu samostalnost." "Danas RH ubrzano nastavlja svoj demokratski razvoj i razvoj demokratskih odnosa," kazao je Predsjednik, "no svjedoci smo događajima koji opterećuju naš demokratski i društveni razvoj. "Uz to, započeli smo i reformu pravosuđa,

što nam je nužno ne samo kao državi kandidatkinji za članstvo u EU-u već i kao zemlji kojoj je usvajanje europskih vrijednosti i standarda nacionalni interes." O odnosima RH prema EU i drugim asocijacijama Predsjednik je između ostalog rekao kako u situaciji kada je ulazak RH u EU predvidiv u prvi plan dolaze gospodarska i razvoj-

na pitanja, te kako u postizanju dinamičnog gospodarskog razvoja ne smijemo zaboraviti na to da zaštitimo svoja strateška dobra, prije svega zemlju i more s njihovim bogatstvima. "Pokretanje naših potencijala radi smanjenja neza-

poslenosti i siromaštva jedan je od prioriteta", kazao je predsjednik Mesić, "a to je i pitanje našeg dostojanstva kao države".

Ujedinjena Europa je milenijski projekt

"Ujedinjenu Europu vidim kao milenijski projekt u kojem se Europa prvi put integrira, a ne asimilira", istaknuo je Predsjednik, "i u takvoj Evropi neće nestati države ni narodi, već granice koje ih dijeli. Članstvo u EU-u nije samo cilj - već preduvjet razvoja", istaknuo je predsjednik Mesić. U sklopu reformi koje su nam nužne za ulazak u EU Predsjednik je još jednom istaknuo da je smjer naših reformi dobar, ali da bi brzina provedbi trebala biti mnogo veća. Osprvuši se ukratko na slabiju informiranost javnosti o potrebi ulaska RH u EU predsjednik Mesić je istaknuo kako prema javnosti treba izaći s konkretnom analizom koristi i troškova tog procesa, jer bit pregova-

■ Zapovjednik ZZIO-a general Šundov uručio je predsjedniku Mesiću prigodan dar

račkog procesa nije datum ulaska u EU, nego u sklopu toga nacionalni interesi. U dalnjem dijelu govora o odnosu RH prema EU predsjednik Mesić je istaknuo kako nam je cilj da i naši istočni susjadi postignu europske standarde te kako će im RH u tome pomoći. "Kao što ne želimo vidjeti shengenske zidove na našim zapadnim granicama, hrvatski je interes da europski standardi ne završavaju na našim istočnim granicama", zaključio je Predsjednik. "Europski uvjet za članstvo je i pravo na povratak svih izbjeglica, pravo na povrat njihove imovine, primjena, ali i provedba manjinske zaštite te iznad svega vladavina prava i učinkovit pravosudni sustav", kazao je Predsjednik te posebno istaknuo da je to, prije svega nacionalni, hrvatski interes.

Modernizacija i podizanje standarda pripadnika OS-a

U dijelu govora koji se odnosio na oužane snage, njihov razvoj i punopravno članstvo u NATO savezu vrhovni je zapovjednik oružanih snaga između ostalog kazao kako RH danas sudjeluje u mirovnim misijama UN-a i NATO saveza, te kako želi nastaviti tim putem izgradnje međunarodnog mira i stabilnosti. "U području obrane mnoge smo reformske procese završili, no u idućem razdoblju moramo se posvetiti modernizaciji i podizanju životnog i radnog standarda pripadnika OS-a", kazao je vrhovni zapovjednik. On je još jednom ponovio kako se mora povesti računa o pronalaženju dodatnih sredstava za modernizaciju te kako je u sklopu toga incirao što žurniju konverziju

vojne imovine koja je veliki, neiskorišteni kapital. "Predložio sam brže zatvaranje i prenamjenu", kazao je Mesić, "ali i stvaranje posebnog fonda u koji bi se slijevala sredstva od koncesija za korištenje sa-

dašnjih vojnih objekata, odnosno od njihove prodaje. Dogovoreno je stvaranje takvog fonda iz kojeg će se 60% sredstava namjenski rabiti za modernizaciju OS-a i podizanje radnih i životnih uvjeta pripadnika sustava", rekao je Predsjednik te nastavio kako bi se ostalih 40% sredstava također trebalo rabiti namjenski, prije svega za otvaranje novih radnih mjesto u drugim sektorima. Na kraju svog obraćanja časnicima predsjednik Mesić je istaknuo kako samo

obrazovanjem i ulaganjem u znanje RH može naprijed i može ostvariti svoje nacionalne interese. "Jednog dana obnašat ćete najviše dužnosti u obrambenom sustavu i OS-u i zato je važno ovladati vojnim znanjima i vještinama kako biste u budućnosti mogli obavljati sve postavljene zadaće", kazao je na kraju svog obraćanja predsjednik RH i vrhovni zapovjednik OS-a Stjepan Mesić.

Nakon završenog izlaganja uslijedila su pitanja prisutnih časnika predsjedniku Mesiću. Brigadir Aračić iz Ratne škole pitao je Predsjednika otežava li vanjski dug procese u eurointegraciji. Predsjednik Mesić je odgovorio da se najveći dio zaduživanja odnosi na infra-

struktuру, jer bez dobre infrastrukture, konkretnije, dobrih prometnica, nema komunikacije s Europom. "Uloženo u infrastrukturu već nam se vraća", kazao je predsjednik Mesić, "a u sklopu toga ne trebamo se bojati zaduženja, već prije svega trebamo poticati proizvodnju i smanjiti interes za uvozom." Polaznik Ratne škole Ivan Kozlić zamolio je Predsjednika da komentira najnovije izvješće koje pokazuje kako raste postotak građana koji podupiru ulazak RH u međunarodne asocijacije. Predsjednik je rekao kako je vrlo važno da se građani u tom pogledu što više osjećaju, jer je gospodarski iskorak nezamisliv bez EU-a. Ivica Olić iz Ratne škole pitao je predsjednika Mesića kako vidi OS u odnosu na druge u RH. Predsjednik je kazao

kako je zadovoljan reformom OS-a, te ponovio kako nije zadovoljan standardom pripadnika OS-a te kako će se to morati promjeniti, što je već istaknuo u svom izlaganju.

Na kraju susreta predsjednika Mesića i pripadnika OS-a zapovjednik ZZIO-a general bojnik Mirko

Šundov uručio je Predsjedniku prigodni dar te ga pozvao da na Dan državnosti, 25. lipnja u Vukovaru načoči svečanoj promociji polaznika svih vojnih škola OSRH-a. ■

■ Predsjednik Stjepan Mesić u posjetu Ratnoj školi

Ministar obrane Berislav Rončević primio zamjenika glavnog tajnika NATO-a Alessandra Minuta-Rizzu

Želimo dijeliti NATO-ov sustav vrijednosti

“Smatramo da smo napravili velike reformske zahvate, a svojim smo se dosadašnjim sudjelovanjem u međunarodnim aktivnostima pokazali kao pouzdan partner NATO-a. Prepoznatljivi smo i kvalitetno odradujemo one zadaće za koje smo označili da ih možemo preuzeti”, istaknuo je ministar Rončević

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN

Drugi čovjek NATO-a Alessandro Minuto-Rizzo 23. je veljače došao u dvodnevni posjet Hrvatskoj. Prvoga dana se u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija sastao s ministricom Kolindom Grabar-Kitarović i ministrom obrane Berislavom Rončevićem, ali i održao predavanje pod nazivom “Uloga i transformacija NATO-a, te perspektive hrvatskog članstva” na zagrebačkom Pravnom fakultetu. Drugi dan posjeta bio je rezerviran za MORH, konkretno za sastanak na kojem su s talijanskim gostom razgovarali visoki dužnosnici MORH-a i OSRH-a na čelu s ministrom obrane Berislavom Rončevićem. Netom nakon jednosatnog sastanka održana je i konferencija za medije.

Kao domaćin nazočnim se predstavnicima medija prvo obratio ministar Rončević. Kao osnovnu temu sastanka istaknuo je hrvatske ambicije za članstvo u NATO-u, te planirane aktivnosti u ovoj godini i dalje u smislu ostvarenja te ambicije. “Rekao sam gospodinu Rizzou da od NATO sumitta u Rigi u studenome ove godine očekujemo snažan signal da je hrvatska ambicija prepoznana, da smo na pravom putu da su naše reformske procese prepoznati čelnici NATO-a. Uskoro očekujemo pozivnicu, jer želimo dijeliti NATO-ov sustav vrijednosti: slobodno tržište, poštivanje ljudskih i manjinskih prava te stabilnu parlamentarnu demo-

kraciju. Smatramo da smo napravili velike reformske zahvate, a svojim smo se dosadašnjim sudjelovanjem u međunarodnim aktivnostima pokazali kao pouzdan partner NATO-a. Prepoznatljivi smo i kvalitetno odradujemo one zadaće za koje smo označili da ih možemo preuzeti. Vrlo je važno i pitanje predstavljanja NATO-ovih vrijednosti hrvatskoj javnosti, upoznavanje hrvatskih građana s NATO sustavom je naš prioritet i smatram da je jučerašnje predavanje gospodina Rizza na Pravnom fakultetu tome uvelike pridonijelo”, završio je ministar Rončević.

Kontinuirani napredak Hrvatske u svim područjima reformi

Zamjenik glavnog tajnika NATO-a rekao je da se na periodičkim sastancima čelnika NATO-a s hrvatskim čelnicima pokazuje kontinuirani napredak Hrvatske u svim područjima reformi, ne samo obrambenim. “Naše mišljenje je pozitivno”, istaknuo je Minuto-Rizzo i dodao da se budući planovi hrvatske vlade moraju “pretvoriti u ak-

Ministar Rončević sa zamjenikom glavnog tajnika NATO-a Minutom-Rizzom

ciju, uvjeren sam da će se to ostvariti na odgovarajući način”. Također je dodao kako zna da u Hrvatskoj postoje različita mišljenja glede ulaska u Savез. “Rečeno mi je da će NATO tražiti od Hrvatske da troši mnogo više novaca na obranu. To nije točno, mi samo možemo uputiti na to da već planirani novac troši svršis Hodno. Rečeno mi je i da postoji bojazan kako će u slučaju ulaska RH u NATO

hrvatski vojnici morati ići ratovati u Irak i drugdje. Želim to demistificirati, NATO danas ne sudjeluje u operacijama u Iraku. Jedino što imamo je zadaća uvježbavanja iračkih časnika u našem središtu blizu Bagdada. NATO je politička organizacija čije se djelovanje temelji na konsenzusu, a sigurni smo da će Hrvatska biti dobra članica. No, kako bi se to ostvarilo, želimo uverjiti hrvatsku javnost da čini dobar izbor. Nije na meni da govorim Hrvatima da podupiru NATO, ali im želim objasniti tko smo mi”.

Na novinarsko pitanje preporuča li NATO Hrvatskoj da pošalje svoje instruktore u obučno središte NATO-a u Irak, Rizzo je odgovorio da je obuka u središtu jedini način na koji NATO djeluje u Iraku. “Ako se Hrvatska u međuvremenu pridruži NATO-u, naravno da će biti zamoljena da na neki način sudjeluje u tome. Sve naše članice to čine, ali na različite načine. Neke šalju instruktore, neke novac, neke obučavaju Iračane u svojim zemljama.” ■

Polaznici Kadetske škole ZZIO "Petar Zrinski" u zimskim kampovima

Prihvatili su izazov...

Iako "kampiranje" asocira na (avanturistički) odmor, ovi kampovi podrazumijevaju uvježbavanje i privikavanje mladih studenata na vojničke uvjete. Dakako, za mnoge od njih i vojni je poziv svojevrsna avantura i izazov, a iskusni pripadnici BSD-a potrudili su se da im takav bude i svaki kamp

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

U sklopu obuke kadeta Kadetska škola ZZIO-a "Petar Zrinski" provodi od 27. veljače do 12. ožujka dva zimska kampa. Prvi kamp organiziran je na zagrebačkoj gori Sljeme, a drugi na području Mrkoplja i Delnica, gdje ih je posjetila naša ekipa. Svi kadeti tijekom obuke u oružanim snagama moraju proći dva ljetna i dva zimska kampa, od kojih je prvi početni a drugi napredni, te završiti temeljnu i specijalističku vojnu obuku, nakon čega slijedi rodovski dio obuke. Trenutačno se na Sljemenu provodi prvi zimski kamp za kadete drugog naraštaja, dok su u Delnicama kadeti prvog naraštaja na drugom zimskom kampu. Nakon što su prošli prvi dio ljetnog kampa 2004. godine na Lošinju i drugi prošlo ljeto na vojnem poligonu Gašinci, te prvi zimski kamp prije godinu dana na Sljemenu, organiziran je i posljednji kamp

prije rodovske obuke koji će za kadete prvog naraštaja početi 18. ožujka.

Kadeti u redovima specijalaca

Napredni dio zimske obuke najstariji kadeti u oružanim snagama provode u dvije skupine - prva od 27. veljače do 5. ožujka, druga od 5. do 12. ožujka, a među pedeset kadeta je i deset kadetkinja. Svi oni smješteni su u vojarni "Drgomalj" u Delnicama, sjedištu Bojne za specijalna djelovanja HKoV-a, čiji su pripadnici alpinističke satnije instruktori kadeta. Ističući važnost nji-

hove uloge u obuci kadeta u zimskom kampu, čelnik zagrebačkog odjela Kadetske škole i zapovjednik ovog kampa bojnik Kažimir Hrga izrazio je zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom s BSD-om čiji su pripadnici provodili obuku kadeta i na ljetnom kampu. "Željeli smo im omogućiti najbolju obuku i zato su ovdje", pojasnio je bojnik Hrga nazočnost kadeta u redovima specijalaca, zaključivši pritom da oni vole kampove ponajprije zahvalju-

aventura i izazov, a iskusni pripadnici BSD-a potrudili su se da im takav bude i svaki kamp. Nakon svladavanja osnova skijanja u prvom kampu, moraju naučiti i osnovne radnje za preživljavanje u zimskim uvjetima, što podrazumijeva višekilometarske hodnje po snijegu s ratnom opremom, maskiranje i prikrivanje te obilaženje prepreka, kao i izgradnju zimskog zatiska, odnosno iglua u kojima moraju jedanput i prenoći.

Osim što je potvrdio njihovo zadovoljstvo u kampu, bojnik Hrga, koji je otpočetka uključen u projekt Kadet, izrazio je i osobno zadovoljstvo dosadašnjim uspjesima kadeta, ne samo u tom dijelu obuke nego i uopće. Naiime, čak 76 posto kadeta prvog i 81 posto drugog naraštaja upisalo je na rednu godinu studija, što je u odnosu na 40 do 45 posto studenata Zagrebačkog sveučilišta i te kako dobar prosjek, napose

Bojnik Hrga priprema kadete za odlazak na višekilometarsku hodnju na skijama i s ratnom opremom

jući timu instruktora koji ih znaju motivirati te iz njih izvući maksimum, a njihova zadovoljna lica unatoč umoru nakon napornog uvježbavanja skijaških vještina potvrdila su nam to. Da je riječ o zanimljivoj ali i zahtjevnoj obuci uvjerili smo se prilikom posjeta ljetnom kampu, a ovaj zimski čini se još intenzivnijim. Naime, iako "kampiranje" asocira na (avanturistički) odmor, ovi kampovi podrazumijevaju uvježbavanje i privikavanje mladih studenata na vojničke uvjete. Dakako, za mnoge od njih i vojni je poziv svojevrsna

kad se uzme u obzir da kadeti uz redoviti studij prolaze i vojničku obuku. Dakako, to je bio njihov izbor i njihova odлуka - prihvatili su izazov, a hoće li postati časnici Hrvatske vojske, to također ovisi samo o njima. Imati osiguran smještaj i stipendiju tijekom studija te siguran posao nakon diplome u današnje vrijeme privilegij, a izgubiti to bila bi ludost. Većina naših kadeta toga je očito svjesna te se nadamo da će nakon uspješno završenog studija i provedene vojničke obuke imati priliku dokazati se i unutar sustava OSRH-a. ■

TRAGOM VAŠIH PITANJA

Što će raditi vojni policajci koji trenutno osiguravaju vojne objekte kad taj posao preuzmu zaštitari, te mogu li i oni kao policajci MUP-a u slobodno vrijeme raditi kao zaštitari izvan sustava?

Vojni policajci ne obavljaju zadaće osiguranja vojnih objekata već zadaće nadzora osiguranja, a u slobodno vrijeme osobama zaposlenim u MORH-u nije došteno raditi kod druge pravne ili fizičke osobe, što je regulirano člankom 31. Zakona o službi u OSRH.

Kakva je sudbina Instituta pomorske medicine, hoće li ostati u vojnem sustavu?

Institut pomorske medicine Hrvatske ratne mornarice je operativna i znanstveno-istraživačka institucija namijenjena za potporu i razvoj specifičnih potreba HRM-a, bez kojeg bi se određene aktivnosti HRM-a dovele u pitanje te znatno narušila njegova borbena spremnost.

IPM ima svoj kontinuitet, tradiciju, prepoznatljivost, te predstavlja brend HRM-a, a poznat je i u znanstveno-istraživačkom svijetu. Buduće prilagodbe zapadnoeurropskim integracijama, reorganizacija i ustroj OSRH može donijeti više organizacijskih i ustrojbenih mogućnosti IPM-a HRM.

Upućujemo zainteresirane da mogu više pročitati o IPM-u u broju 71 Hrvatskog vojnika, ili na www.hrvatski-vojnik.hr.

Načelnik ureda zapovjednika HRM-a, pukovnik Vlatko BANDALO

Svoje upite možete slati na e-mail: hrvojnik@morh.hr ili na fax: 01/ 4551- 852

Izložba u Galeriji "Zvonimir"

U Galeriji MORH-a u Zagrebu, Bauerova 33, do 13. ožujka možete razgledati izložbu slika akademskih slikarica iz Zagreba, Labina i Splita pod nazivom "Što, zapravo, hoće te žene?". Izložba je organizirana u suradnji s galerijom Beck u prirodi Međunarodnog dana žena.

Izložba se može razgledati radnim danom od 11 do 18 sati i subotom od 10 do 12 sati, nedjeljom i blagdanom zatvoreno. Ulaz sloboden.

Direktor međunarodnog vojnog hodočašća posjetio Vojni ordinarijat

Hrvatski hodočasnici su prepoznatljivi

Direktor međunarodnog vojnog hodočašća pater Jean-Louise Theron u pratnji patera Roberta Mc Cabea te pukovnika Yves le Marchant de Trigona prošli tjedan bili su u dvodnevnom posjetu Vojnom ordinarijatu.

Razlog posjeta bio je razgovor oko ovogodišnjeg vojnog hodočašća u Lourdes kao i o tome da RH 2007. godine preuzme organizaciju procesije s Presvetim, koja je jedan od obreda vojnog hodočašća. U obrednu procesiju sa svijećama, koja se uvijek održava u subotu navečer i središnji je dio čitavog vojnog hodočašća, RH je uključena prije dvije godine. Direktor Međunarodnog vojnog hodo-

čašća pater Theron kazao nam je kako su Hrvati u proteklih 15 godina sudjelovanja u vojnem hodočašću postali prepoznatljivi.

"Hrvatski hodočasnici sudjeluju u svim događajima, divno pjevaju, imaju prekrasne vojne i povjesne odore, i mi smatramo kako

Hrvatska ima sve kvalitete da preuzeme odgovornost za organizaciju središnjeg događaja hodočašća", zaključio je pater Theron.

Inače, Hrvatska je već sedam godina članica međunarodne konferencije o organizaciji vojnog hodočašća, koja se održava jednom godišnje, u listopadu, u zemlji članici. Tako je u Postirama na Braču prije dvije godine bila pripremna konferencija za Lourdes, a ovo je bio drugi posjet visokog izaslanstva Međunarodnog vojnog hodočašća RH, koje je uz to obišlo i svetište Mariju Bistrlicu te Krašić, mjesto rođenja blaženog Alojzija Stepinca.

M. PERVAN STIPIĆ

U ZZIO provedena združena simulacijska vježba

Neratne operacije CAX 06

U vježbi su prvi put kao glavni sudionici zajedno sudjelovali polaznici i instruktori Ratne škole, Zapovjedno-stožerne škole i Visoke dočasničke škole, a ciljevi vježbe bili su: implementacija simulacijskih vježbi u sustav vojnog školovanja (RŠ, ZDŠ, VDŠ); implementacija simulacijskih vježbi za provedbu neratnih operacija u sustav obuke OSRH te provedba simulacijske vježbe na mjestu razmještaja postrojbe i time približavanje korisnicima

Milenka PERVAN STIPIĆ, snimio Davor KIRIN

■ SPECTRUM je u HV-u u funkciji od prošle godine, a na ovoj godišnjoj vježbi rabio se obučni paket "Haiti"

Simulacijska vježba združenog karaktera na računalno-simulacijskom sustavu SPECTRUM pod nazivom "Neratne operacije CAX 06" provedena je 22. i 23. veljače u vojarni "Petar Zrinski" u Zagrebu. U vježbi su prvi put kao glavni sudionici zajedno sudjelovali polaznici i instruktori Ratne škole, Zapovjedno-stožerne škole i Visoke dočasničke škole. Ostali sudionici bili su Opslužna bojna i Operativno-strategijsko-simulacijsko središte (OSSS), Središte za MVO - Raketje, koji je nositelj obuke i priprema za sudjelovanja u međunarodnim mirovnim operacijama, 2. gb, 95. zb Divulje te 40. brigada veze. Nositelj provedbe simulacijske vježbe bio je OSSS, nova ustrojbe na cjelinu u sastavu ZZIO-a, čiji je zapovjednik brigadir Zdravko Jakop bio odgovorni časnik za provedbu vježbe. Ciljevi vježbe bili su: implementacija simulacijskih vježbi u sustav vojnog školovanja (RŠ, ZDŠ, VDŠ); implementacija simu-

lacijskih vježbi za provedbu neratnih operacija u sustav obuke OSRH te provedba simulacijske vježbe na mjestu razmještaja postrojbe i time približavanje korisnicima. SPECTRUM je simulacijski programski sustav koji služi za obuku sudionika vježbe u procedu-

rama zapovijedanja i nadzora, procesu donošenja odluke te u koordiniranju snaga, grupa i organizacija na svim razinama - strategijskoj, operativnoj i taktičkoj. Specifičnosti SPECTRUMA su visoka razina i učinkovito uvježbavanje, prilagodljive baze podataka, odvija se na PC računalima te je namijenjen za uvježbavanje djelovanja u neratnim operacijama.

Odlika SPECTRUMA je niska cijena obuke. Taj simulacijski model u HV-u u funkciji je od prošle godine, a na ovogodišnjoj vježbi rabio se obučni paket "Haiti" (mjesto vježbe, prema tom paketu, bilo je područje Haitija).

Ovakve vježbe trebale bi provoditi i civilne institucije

Simulacijskoj vježbi "Neratne operacije - CAX 06" združenih namjenski organiziranih snaga za mirovne operacije, uz visoke časnike iz uprava i grana GS-a i glavnog upravitelja vježbe, zapovjednika ZZIO-a general bojnika Mirka Šundova nazočili su glavni inspektor OS RH general bojnik Mate Obradović te načelnik Uprave za obuku i školstvo GS-a brigadni general Drago Matanović. Visoki časnici ukratko su se upoznali s radom i zadaćama na svakoj radnoj točci vježbe te izrazili zadovoljstvo viđenim. Glavni inspektor Obradović je između ostalog kazao kako je zadovoljan vježbom, koordinacijom operativnih podređenih postrojbi i zapovjednog stožera te kako su takve vježbe iznimno potrebne kako zbog samog sudjelovanja RH u međunarodnom mirovnim operacijama, tako i angažmana u budućim snagama za brzo djelovanje. Uz to je još dodaо kako bi takve vježbe trebale provoditi i civilne institucije radi uvježbavanja reagiranja u kriznim situacijama. ■

■ Vježbi su nazočili visoki časnici GSOS-a koji su se ukratko upoznali s radom i zadaćama na svakoj radnoj točci vježbe

Sialkot - grad u kojem možete kupiti baš sve

Sialkot je mješavina svega onoga što možete naći u modernim gradovima, načina života kojeg se ni naši djedovi ne sjećaju, konjskih zaprega, kuća sagrađenih od blata i trske...

Iz Indije Zlatko SUDIĆ

Z z operativnih razloga ovih dana službeno sam morao posjetiti neke postaje na pakistanskoj strani crte razdvajanja. Tako me je između ostalog put nanio u Sialkot, grad na krajnjem jugu područja misije. To je grad u kojem možete kupiti baš sve, grad koji je mješavina svega onoga što možete naći u modernim gradovima, načina života kojeg se ni naši djedovi ne sjećaju, konjskih zaprega, kuća sagrađenih od blata i trske, ali i grad u kojemu je zbog mnoštva raznih industrijskih postrojenja zagađenje tako veliko da se to ni zamisliti ne može. Ipak na tim rječicama možete vidjeti ribare kako marljivo rade da bi došli do ulova kojim će se prehraniti, a ako su sretni nešto i prodati.

Najveći problem i zagadivač je industrija kože koja proizvodi sve one lijepе i sjajne odjevne predmete koji

i uredan, s velikim brojem fantastično uređenih kuća i vila, koje dobrim dijelom pripadaju časnicima.

Sialkot je za ovu misiju jako važno mjesto jer je upravo tu jedini prelazak crte razdvajanja s pakistanske na indijsku stranu i obrnuto. Naime, na ovoj postaji uglavnom je raspoređen jedan časnik koji obavlja administrativni dio posla u misiji. Njegov posao je u skladu s planom premeštaja i rasporeda osigurati vojnim i civilnim pripadnicima misije da na vrijeme pređu granicu kako bi nastavili put prema indijskoj ili pakistanskoj strani. U Sialkot sam otiašao s finskim satnikom Jussi Toivanen koji je uvijek na hrvatskoj strani, jer je pratilo nastanak naše zemlje i izvrsno zna što se dogodilo u Domovinskom ratu. Znao je prepričati mnoge događaje iz naše povijesti i pritom ponekad i zaplakati, rekavši da su njegovi očevi i posebno njegova obitelj prošli slične, ako ne i iste kalvarije za vrijeme Finskih ratova, te

Hrvatski promatrači s ocem Mahboobom u njegovoj kući

Otar Mahboob

Imali smo čast i prigodu biti u društvu poznatog čovjeka, koji u ovoj zemlji i gradu ima svoje ime i status. Otar Mahboob, pakistanski katolički svećenik, ima golemo životno iskustvo, jer se između ostalog školovao u nekim europskim zemljama pa i u samom Vatikanu. Zamislite kako je lijepo čuti kad kaže da posebne simpatije gaji prema Hrvatima, jer ovdje više od pola stanovnika zna gdje je i što je Europa, ali Hrvatska: što je to

??? Za vrijeme školovanja posjetio je Zagreb i Hrvatsku, gdje je kako kaže stekao doživotne prijatelje. Bila nam je velika čast upisati se u njegovu knjigu prijatelja, te mu se pritom zahvaliti za neobičan osjećaj doma u njegovoj kući koja je tako daleko od Lijepe Naše. ■

Sialkotska tržnica...

... i prigradsko naselje

se prodaju na zapadu, a zbog velikog tržišta sirovine i jeftine radne snage proizvodni pogoni su smješteni većinom na području samog grada.

Sialkot je pogotovo za naše prilike golemi grad koji po riječima onih koji žive i rade ovdje ima oko tri milijuna stanovnika. Vrlo čudno i iznenađujuće je vidjeti taj grad kroz vojno-civilnu prizmu, jer se ti dijelovi uvelike razlikuju po svojem rasporedu i kvaliteti življena.

Za razliku od slikovitog i stvarno skromnog civilnog dijela grada, nailazimo na vojni *cantonment*, koji je čist

zbog toga posebno voli i poštuje naše časnike u ovoj misiji. Prijam i službeni dio protekli su po uobičajenom rasporedu. Nakon provjere i obavljenog službenog dijela u kasnim večernjim satima prelazimo na ne manje važan neslužbeni dio posjeta koji je bio potpuno drukčiji.

Posjet francuskog izaslanstva

Francusko izaslanstvo u kojem su bili predstavnici francuskih ministarstava obrane i vanjskih poslova, te časnik Francuske u misiji, posjetilo je i naš Ured. Sve to ne bi bilo toliko neobično da u dosadašnjoj praksi francuski časnici nisu odlazili na službu u Tindouf. Razlozi su naravno povijesne prirode

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Već smo navikli da naš Ured u Tindoufu zbog blizine Rabouinja u kojem se nalaze sve važnije institucije SADR-a, kako vojne tako i političke, često posjećuju predstavnici različitih inozemnih organizacija, ali i izaslanstva država. Posljednje izaslanstvo u nizu bilo je francusko. Nakon prijama i obveznih uvodnih razgovora u sjedištu misije u Laayoune koji su vođeni i s Posebnim izaslanikom Glavnog tajnika UN-a, izaslanstvo u kojem su bili predstavnici francuskih ministarstava obrane i vanjskih poslova te časnik Francuske u misiji, posjetilo je i naš Ured. Sve to ne bi bilo toliko neobično da u dosadašnjoj praksi francuski časnici nisu odlazili na službu u Tindouf. Razlozi su naravno povijesne prirode. Čak i njihovi posjeti u ovom području vrlo su rijetki, i uglavnom se svode na kraći posjet tijekom zadržavanja zrakoplova UN-a koji na svojim redovnim letovima slijeca u Tindouf. Zbog kratkog boravka u Laayoune, već prvi dan goste smo upoznali s detaljnom slikom stanja u misiji, povijesti sukoba te ulozi našeg Ureda.

Francusko izaslanstvo s vodstvom FPOL-a

S obzirom na to da na području Tindoufa te izbjegličkih kampova, osim MINURSO-a, djeluju i različite organizacije UN-a, posjet njihovim uredima i kampu

UNHCR-a u Rabouniju bio je dio plana posjeta. Dolazak tako visokog izaslanstva bio je zanimljiv i vojnom vodstvu FPOL-a te je priređena i zajednička večera na kojoj su bili i ministar obrane FPOL-a te njegov zamjenik. Naravno, sve aktivnosti koordinirane su iz našeg ureda. S jedne strane imali smo prigodu prezentirati naš rad, a s druge mogli

smo biti i na prezentacijama civilnih organizacija koje su predstavljale svoj rad. Svaka informacija koju smo tamo čuli može nam pomoći u sastavljanju velikog mozaika i dobivanju točnije slike o onom što se događa oko nas. Kao i uvek do sada, idući dan nakon odmora, planiran je posjet jednom od izbjegličkih kampova te razgovor s obiteljima. Zbog čestih posjeta kampovima, u šali znamo reći, kako pridonosimo i turističkom razvoju ovog dijela svijeta

žanja bili su sastavni dio posjeta. Zapovjednik kampa, kojeg sam upoznao nedugo nakon dolaska na službu u Tindouf, bio je vrlo ljubazan. Možda čak i više nego što smo očekivali. Ipak, strano izaslanstvo, te predstavnici MINURSO-a, dovoljno su dobar razlog da se predstave u najboljem svjetlu. Nakon kraćeg boravka u kampu, vojarni, bilo je vrijeme za povratak u Rabouni i nakon toga u Tindouf. Već sljedećeg dana, izaslanstvo će biti

■ Vojna smotra u kampu za obuku FPOL-a koja je organizirana povodom posjeta francuskog izaslanstva

jeta. Svi posjetitelji, unatoč fotografijama o životu koje su im unaprijed prezentirane i dalje ostaju zatečeni veličinom kampova ali i lošim uvjetima u kojima ovi ljudi žive posljednjih dvadeset i više godina. Sljedeće odredište bilo je vojni kamp FPOL-a za obuku smješten u pustijnu. Kratki mimohod novog naraštaja vojnika i prikaz tehnike i naoru-

prebačeno na TS Mahbas kod bojnica Glavine koji će preuzeti brigu o njima. Sa strane koju kontroliraju snage FPOL-a, ide se na onu pod nadzorom marokanske vojske. Za članove izaslanstva, dobra prilika za usporedbu. Poznavajući situaciju na TS-u Mahbas, uvjeren sam kako će tamo dobiti sve relevantne informacije za što potpuniju sliku. ■

Ivan Dukić - vrhunski sportaš i budući časnik

Kadet koji stiže sve

Mladi Zadranin još uvijek trenira veslanje, natječe se, putuje, uči, ispunjava kadetske obveze, a sve je to zbog nekoliko ciljeva: glavni sportski cilj mu je nastupiti na Olimpijadi, a profesionalni postati pilot Canadaira...

— Domagoj VLAHOVIĆ —

Hravatski vojnik redovito objavljuje tekstove o vrhunskim sportašima. Riječ je uglavnom o ročnicima sportske satnije, koji nakon šestomjesečnog služenja vojnog roka skidaju odoru i vrlo je vjerojatno da je nikad više neće obući. Ivan Dukić također je vrhunski sportaš, no, on svoju odoru, i to kadetsku, nosi već treću godinu. Dakle, postao je kadet 2004. godine, i to kao pripadnik drugog naraštaja. Ipak, upozoren smo da moramo spomenuti još jednu brojku: Ivan je istodobno i pripadnik 13. (nikako nesretnog) naraštaja učenika za vojne pilote. Na svoje "zračno" opredjeljenje je posebno ponosan, a tako je sigurno i s njegovim kolegama, koje "ne smijemo zaboraviti spomenuti i pozdraviti".

Ako imate priliku površno se zagledati u biografiju kadeta koji ove godine puni tek dvadeset, naići ćete na neke zanimljive proturječnosti za budućeg letača. On je, naime, Zadranin. Dakle, rođenjem je vezan uz more. No, također je i vrhunski veslač, hrvatski repre-

zentativac. Dakle, i po sportskom opredjeljenju vezan je uz vodu.

Tijekom razgovora s Ivanom, pitanja smo postavljali nekako napreskok. Naime, teško je bilo spojiti tri zanimljive teme vezane uz njega: zrakoplovstvo, kadetski život i vrhunski sport. A nemoguće spojiti onako uspješno kako je on sam to učinio.

"Zapravo nisan 'tija veslati, natjera' me stari kad sanima 'jedanaest', počeo je Ivan. On se želio baviti nekim sportom koji je 'profesionalno isplativiji', poput nogome-

Snimio Davor KIRIN

ta ili košarke. No, otac se s time nije slagao, njemu kao dječaku nisu dopustili da se bavi veslanjem pod izgovorom "da bi se mogao prehladiti". Kod Ivana otac nije ništa prepustio slučaju, pa ga je "utrpan u auto i odveo na veslanje". Tako je počela karijera koja je već sad i te kako bogata medaljama...

Od početka među najboljima

Već u početku talentirani je dječak, član zadarskog kluba Jadran, dobio priliku okušati se među najboljima. Doduše, kao kormilar četverca na Europskom prvenstvu

u Zagrebu. Kormilarenje je napustio kad je prešao težinu od 55 kg, nije više bio pogodan za "laganog upravljača". To mu nije smetalo da počne osvajati medalje kao veslač: prva važna došla je 2001., kao član osmerca osvojio je naslov prvaka države u konkurenciji mlađih juniora. Isto je ponovio i u sljedeće dvije godine. Nije trebalo čekati dugo niti na međunarodne uspjehe: ista ekipa mlađih juniora 2003. je složila respektabilnu postavu u četvercu "bez", koja se uputila izvan granica Hrvatske i na Juniorskom svjetskom prvenstvu osvojila broncu. Godinu dana kasnije, na SP-u u Barceloni, brončana je medalja poprimila srebrni sjaj. Prošla godina značila je i ulazak u novu kategoriju, seniore do 23 godine (ili B-seniore). Zanimljiv podatak s obzirom na to da je prosjek godina veslača ovog "atomskog" hrvatskog četverca 19!!! I u takvoj konkurenciji, na Svjetskom prvenstvu u Amsterdamu, Ivan i ekipa os-

Hrvatski B-četverac (Ivan Dukić prvi slijeva) - po godinama vrlo mladi, ali po "stažu" i medaljama vrlo iskusni

rodne uspjehe: ista ekipa mlađih juniora 2003. je složila respektabilnu postavu u četvercu "bez", koja se uputila izvan granica Hrvatske i na Juniorskom svjetskom prvenstvu osvojila broncu. Godinu dana kasnije, na SP-u u Barceloni, brončana je medalja poprimila srebrni sjaj. Prošla godina značila je i ulazak u novu kategoriju, seniore do 23 godine (ili B-seniore). Zanimljiv podatak s obzirom na to da je prosjek godina veslača ovog "atomskog" hrvatskog četverca 19!!! I u takvoj konkurenciji, na Svjetskom prvenstvu u Amsterdamu, Ivan i ekipa os-

*U hrvatskom reprezentativnom četvercu
Dukić vesla na poziciji br. 4*

vojili su peto mjesto. Zasigurno je da će ova postava, ukoliko ostane na okupu, i dalje održavati razinu vrhunskih rezultata, pa čak ih i poboljšati. Naime, u sadašnjoj konkurenciji mogu veslati do 2008., a zapravo su, bez obzira na mladost, već vrlo iskusni. To potkrepljuje i čijenica da su prošle godine na Zagreb-openu na Jarunu pobjedili hrvatske A-seniore. Jesu li "starci" bili ljudi? "Ma kakvi, korektno su nam stisnuli ruke".

Srebrna medalja za novog kadeta

Uskladivanje života vrhunskog sportaša sa životom kadeta Hrvatske vojske za Dukića je na neki način počelo još prije nego što je službeno postao kadet. Naime, veslačke pripreme za spomenuto SP u Barceloni vremenski su se poklapale sa selekcijskim letovima koje je morao proći da bi postao kadet. "Spasilo me temeljno znanje koje sam stekao u zadarskoj Tehničkoj školi, gdje sam učio za zrakoplovnog tehničara". Uspio je ustajati u pet ujutro, u šest već trenirati, da bi nakon nešto više od dva sata u Zemunu već prolazio strogu (mogli bismo reći i najstrožu) selekciju. Potom, poslije selekcije, natrag na trening. I uspio je! Osvojio je srebrnu medalju a na rukavu oznaku hrvatskog kadeta...

Prošla je godina i pol, a Ivan Dukić još uvek trenira, natječe se, putuje, uči, ispunjava kadetske obveze, a sve je to usmjeren prema nekoliko ciljeva: glavni sportski cilj mu je nastupiti na Olimpijadi, po mogućnosti u Pekingu 2008., a ako ne uspije, svakako u Londonu 2012. Izgleda daleko, ali on će tada imati tek 26 godina!!! U međuvremenu, želi "pokupiti što više medalja". Kako to jedno-

stavno zvuči kad to on kaže! Profesionalna želja mu je postati pilot. "Pilot lovca?", odmah smo upitali. "Ma ne, lovcem neka lovi tko hoće, ja bih želio upravljati Canadairom! Shvatili smo zašto, Ivana privlači niski let iznad mora, već smo rekli da on ujedinjuje vodu i zrak.

Trenutačno je stanovnik Zagreba, ali će u petom semestru studiranja, dakle u drugoj polovici ove godine, otići u Zemunik i tamo nastaviti s učenjem. Želi ostati raditi u Zadru, "tamo je puno mirnije", u Zagrebu stalno vlada nekakva strka". Prije odlaska iz Zagreba, neke će stvari morati staviti na vagu, studentske obveze će se još povećati, teško da će moći trenirati kao sada, kad mu je to omogućeno u Veslačkom klubu "Trešnjevka".

I, za kraj: "Zahvaljujem generalu Šundovu i svim našim časnicima i dočasnicima koji su mi dopustili odlazak na SP u Amsterdam". Imali su "sluha" za vrhunskog sportaša, i to je izvrsno. Zapravo, tako je jedino moguće. ■

U Ivanovoj kadetskoj sobi "izložen" je dio medalja koje je dosad osvojio

snimio Davor KIRIN

Poljski specijalci posjetili hrvatske kolege

Bojna za specijalna djelovanja HKoV-a ugostila je od 27. veljače do 1. ožujka izaslanstvo 1. specijalne pukovnije oružanih snaga Republike Poljske, a tim je uzvratnim posjetom nastavljena dobra suradnja hrvatskih i poljskih specijalaca.

Četveročlano poljsko izaslanstvo predvođeno zapovjednikom pukovnije brigadirom Piotrom Patalongom primio je zapovjednik BSD-a pukovnik Nikola Županjić s najблиžim suradnicima. Prvoga dana boravka u Delnicama domaćini su za goste priredili prigodan program u vojarni "Drgomalj" u sklopu kojega su predstavili svoju postrojbu - održana je multimedijalna prezentacija i taktičko-tehnički zbor te prezentacija obuke Bojne za specijalna djelovanja. Drugi dan su poljski specijalci u pratnji hrvatskih ko-

lega posjetili skijašku stazu Čelimbašu u Mrkoplju, gdje je organiziran tečaj skijanja u organizaciji BSD-a, a potom je na strelističtu vojarne "Drgomalj" održana prezentacija provedbe instinktivnog gađanja pripadnika BSD-a. U oba navrata domaćini su im omogućili da se i sami okušaju u tim vještinama, kako u skijanju tako i u gađanju, a u sklopu trodnevног boravka u Hrvatskoj za goste iz Poljske organiziran je i posjet Rijeci, gdje su, između ostalog, obišli i svetište na Trsatu, te Zagrebu, gdje su u pratnji turističkog vodiča obišli Gornji grad i znamenitu katedralu.

M. ALVIR

Obilježena treća obljetnica 3. gombr

Središnja svečanost upriličena u povodu obilježavanja treće obljetnice 3. gardijske oklopno-mehanizirane brigade održana je 28. veljače u vojarni "Bosut" u Vinkovcima, a uz zapovjednike i pripadnike brigade svečanosti su nazočili predstavnici lokalnih i županijskih vlasti te drugi uzvanici i gosti.

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća kod spomen-obilježja u krugu vojarne odana je počast svim poginulim i nestalim hrvatskim braniteljima, a potom su održani prigodni govorovi. Zapovjednik 3. gombr brigadir Zdenko Čuljak podsjetio je da okosnicu nedavno ustrojene brigade čine legendarne ratne postrojbe Hrvatske vojske, 3. i 5. gardijska brigada - slavonske Kune i Sokolovi, te je istaknuo važnost daljnog usavršavanja i profesionalnog razvoja pripadnika brigade. Okupljenima se obratio i izaslanik zapovjednika 3. korpusa HKoV-a brigadir Ivan Obrovac, a potom je u kapelici vojarne održana misa koju je predvodio mons. Tadija Pranjić. U povodu obilježavanje obljetnice održan je i malonogometni turnir u Borovu Naselju na kojem je sudjelovalo dvanaest ekipa sastavljenih iz redova

postrojbi OSRH-a te nekoliko policijskih uprava i ATJ Lučko. Prvo mjesto osvojila je 4. gbr, drugoplasirana je 1. gbr, a 3. mjesto zauzela je 3. gombr, dok je za fair play ekipu izabrana ekipa PU Vukovarsko-srijemske.

T. ĆUK

Hrvoje Solarić - najbolji ročnik HKoV-a

Koprivničko Središte za obuku pješaštva bilo je domaćin natjecanja za najboljeg ročnog vojnika HKoV-a na raštaju IV/2005.

Najbolji ročnici natjecali su se u teoretskom poznavanju općih vojnih predmeta, Službovnika i Vježbovnika, u praktičnom poznavanju i uvježbanosti iz prve pomoći, poznavanju automatskog oružja tipa Kalašnjikov, u brzini i ispravnosti izrade zaklona za strijelca, uvježbanosti u stavljanju zaštitne maske u zaštitni položaj, kretanju po zemljištu pomoću zadanog azimuta u praktičnom gađanju mete na sto metara u skladu s propisima gađanja na r. br. 1. Natjecanje je pratilo i ocjenjivao tim dočasnika HKoV-a predvođen stožernim narednikom Daliborom Čurilovićem. Kao i na svim natjecanjima između jednakaških, ipak pobjeđuje samo jedan, odnosno nagrade odnose samo najbolja tri vojnika ovog natjecanja. Tom prilikom najkompletniju spremnost u svim disciplinama pokazao je ročni vojnik koprivničkog Središta za obuku pješaštva Hrvoje Solarić, drugo-

plasirani vojnik je Ivan Tomljenović, obučavan u 204. brigadi PZO-a, dok je trećeplasirani vojnik pripadnik 16. trbr Ivan Župan. Najspremnija ekipa je ekipa 16. trbr koja je osvojila prelazni pehar koji će do idućeg natjecanja za najspremnijeg vojnika naraštaja krasiti njihovu vitrinu s pobjedničkim

trofejima. Drugoplasirana ekipa je ekipa SzOP-a Koprivnica, dok je trećeplasirana ekipa 204. brigade PZO-a od ukupno jedanaest ekipa.

Uz nagrade, vojnik Hrvoje Solarić je dobio i prestižnu značku najboljeg vojnika. Natjecanje je proteklo krajnje korektno i unatoč zahtjevnosti natjecanja nije bilo niti jedne ozljede. Svi sudionici natjecanja obišli su kulturne znamenitosti grada Koprivnice, te vidjeli neke od starih zanata iz po-

dravskog kraja i tom prigodom dobili poklone.

Igre je na svečanom zatvaranju zatvorio izaslanik zapovjednika HKoV-a zapovjednik ZIO-a brigadni general Josip Stojković. General Stojković istaknuo je kako je ovo natjecanje najbolja provjera našeg domoljublja, moralnih vrijednosti, želje i spremnosti za stjecanje znanja, rada i ovlađivanja vještina.

OJI

U SMVO-u održan tečaj "Strategijsko planiranje"

U Središtu za međunarodne vojne operacije (SMVO) u Raketju nedavno je održan četvrti tečaj pod nazivom "Strategijsko planiranje".

Nositelj organizacije i provedbe tečaja bila je Ratna škola "Ban Josip Jelačić", a voditelj tečaja bio je brigadir Boris Trnski, nastavnik predmeta "Strategijsko upravljanje obronom" u Ratnoj školi "Ban Josip Jelačić". Polaznici tečaja bili su visoko pozicionirani časnici i državni službenici koji se bave strategijskim planiranjem na razini MORH-a i OSRH-a, a predavači su bili eminentni ekspertri u podru-

čju strategijskog planiranja. Plan i program tečaja realiziran je kroz predavanja, rasprave, razgovor i radionice.

Tečaj je otvorio zapovjednik Ratne škole "Ban Josip Jelačić" general bojnik Jozo Miličević, a polaznicima su se prigodno obratili pomoćnik ministra obrane Igor Pokaz i zapovjednik Središta za međunarodne vojne operacije brigadir Vladimir Mikac.

Cilj tečaja bio je upoznati polaznike s teorijskom podlogom strategijskog planiranja, poglavito strategijskog planiranja u NATO-u, upoznavanje s primjenom znanstvenih metoda u strategijskom planiranju, kao sastavnici strategijskog upravljanja složenim organizacijama, kao i sagledavanje dosadašnjeg razvoja sustava obrambenog planiranja s naglaskom na temeljnim dokumentima koji su nedavno izrađeni ili su u izradi (Strateški pregled obrane i Dugoročni plan razvoja OS RH).

Svi polaznici su uspješno završili tečaj, a u anketi su se vrlo pohvalno izjasnili o primjerenoosti i vrijednosti nastavnih sadržaja tečaja, kao i o njegovoj organizaciji. U raščlambi tečaja polaznici su izrazili potrebu za proširenjem i nadogradnjom nastavnih sadržaja tečaja, potrebu njegovog češćeg održavanja, a razmatrali su i mogućnost da djelatnici koji se postavljaju na voditeljska ustrojbenja mesta koja imaju veze s obrambenim planiranjem moraju imati završen tečaj "Strategijsko planiranje".

OJI

Napredno strjeljivo Tares

NJEMAČKA tvrtka Rheinmetall razvila je novi tip preciznog strjeljiva pod imenom Tares. U tvrtki ga opisuju kao borbenu bespilotnu letjelicu, no kako napada tako da letjelica s eksplozivnim punjenjem udari u cilj, smatramo kako je preciznije nazvati ga naprednim strješnjivom.

Tares je kratica za Tactical Advanced Recce Strike System, a nastao je na temelju iskustava koje je tvrtka skupila tijekom razvoja sličnog sustava pod imenom Taifun.

Strjeljivo Tares je krajem prošle godine uspješno okončalo letna testiranja. Cilj testiranja bio je provjeriti mogućnosti novorazvijenog infracrvenog identifikacijskog senzora te mogućnost prijenosa podataka na veliku udaljenost tijekom autonom-

nog leta. Prijenos podataka obuhvaća provjeru upravljanja letjelicom sa zemlje preko reljne postaje te, obrnuto, provjeru prijenosa podataka o cilju prema zemaljskoj nadzornoj postaji.

Tijekom testiranja ostvaren je maksimalni predviđeni operativni domet od 200 kilometara. I ostali elementi sustava zadovoljili su predviđene kriterije.

Ideja i cilj razvoja Taresa jest dobiti precizno strjeljivo koje operateru omogućava precizan uvid u taktičku situaciju i moguće ciljeve. Tako operator može imati precizan uvid i odlučiti o prekidu napada ukoliko se npr. pojavi mogućnost kolateralnih žrtava. Tares se može integrirati u širu taktičku bojišničku mrežu.

Tares je primjer modernog borbe-

Rheinmetall

nog sustava velike preciznosti i dometa koji modernoj vojsci daje napredne taktičke mogućnosti. Uporabljiv je i u klasičnim borbenim operacijama visokog intenziteta, ali i u raznim mirovnim misijama zbog iznimne preciznosti i mogućnosti stalnog nadzora, pa i odustajanja od napada ukoliko se za to pojavi potreba.

M. PETROVIĆ

Sklopljen prvi produksijski F-35

F-35 Joint Strike Fighter Team uspješno je završio sklapanje prvog produksijskog primjera višenamjenskog borbenog aviona F-35. Iz tvorničkog hangara u texsaškom Fort Worthu, 19. veljače djelatnici Lockheed Martina izvukli su na pistu i javnosti predstavili prvi primjerak F-35A CTOL (conventional take-off and landing) inačice Joint Strike Fightera. Tijekom idućih mjeseci predstoje brojna zemaljska strukturalna testiranja zmaja aviona, brojne probe motora i "taksiranja" aviona, što bi početkom jeseni ove godine trebalo kulminirati prvim probnim letom.

Ono što je za F-35 znakovito, i prije nego što će poletjeti na svoj prvi probni let, jest da će zajedno s F-22 Raptorom uvelike promijeniti poi-

nosti zamjenio postojeće platforme, odnosno avione kao što su AV-8B Harrier, A-10, F-16 Falcon, F/A-18 Hornet, odnosno britanske avione Harrier GR.7 i Sea Harrier. Uz Lockheed Martin kao glavnih partnera u proizvodnji Joint Strike Fightera sudjeluju i Northrop Grumman te BAE Systems. Prema predviđanjima njegovih stvaratelja F-35 u operativnoj uporabi trebao bi biti višestruko učinkovitiji nego današnji avioni, uz istodobno znatno niže operativne troškove.

Zbog toga to nisu samo nenadmašne zrakoplovne platforme, nego ih se može na određeni način smatrati trend seterima prema kojima će se neizbjegivo ravnati ne samo daljnji razvoj svremenih zrakoplova (raznih tipova aviona, helikoptera i bespilotnih letjelica), nego će oni u budućnosti snažno utjecati i na profiliranje svremenih ratnih zrakoplovnih stava, odnosno na odabir njihove nove zrakoplovne tehnike.

I. SKENDEROVIC

Oklopno vozilo Wildcat

IZRAELSKA tvrtka IMI i američka tvrtka ATC (u sastavu korporacije Terex) pokazali su novi zajednički proizvod, oklopno kotačno vozilo Wildcat. Novo vozilo pruža zaštitu od ručnih raketnih bacača, raznih eksplozivnih naprava i mina. Razvijeno je s posebnim naglaskom na mogućnost učinkovite uporabe u urbanom okruženju, za sukobe niskog intenziteta i mirovne misije. Naravno, može se rabiti i u klasičnim ratnim zadaćama.

Osnovne su značajke Wildcata: modularna oklopna zaštita, zaštita od mina i eksplozivnih naprava u temeljnoj inačici, dobra zaštita posade, primjena kupole s daljinskim upravljanjem, ugrađene paljbene točke za djelovanje oružjem iz unu-

trašnjosti, dobra terenska pokretljivost, samonosiva karoserija, napredno sučelje čovjek-stroj.

Oklopna zaštita je dostupna u tri razine:

prva štiti od pancirnog streljiva 7,62 mm, druga od pancirnog streljiva 14,5 mm, a treća od projektila ručnih raketnih bacača.

Wildcat je ustvari podvozje taktičkog kamiona Tatra 4x4 na koji je postavljen napredno dizajniran dio za posadu, okopljen novom generacijom oklopa. Rezultat je vozilo koje nudi maksimalnu zaštitu i dobru pokretljivost. Osobito se vodilo računa o tome da Wildcat ima što veću mogućnost preživljavanja.

Zbog svoje namjenske konstrukcije ima "priateljski" izgled pa je pogodniji za primjenu u mirovnim operacijama od klasičnih borbenih vozila.

Masa vozila je 15 tona, može primiti 12 vojnika, a na krov se može postaviti kupola s daljinskim upravljanjem. Od ostale opreme ima kamere i periskeope za nadzor okoline, protuminska sklopiva sjedala, protupožarni sustav, klimatski uređaj s NKB zaštitom.

M. PETROVIĆ

USAF ubrzava moderniziranje svoje flote

DONEDAVNO je u američkom sustavu razvoja i uporabe zrakoplovne tehnike postojala vrlo jasna podijeljenost faza razvojnih testiranja u odnosu na fazu operativnih testiranja koja su se provodila u svrhu modernizacije zrakoplovne tehnike, odnosno naoružanja. Sada u američkom ratnom zrakoplovstvu te faze nastoje kombinirati i spojiti u jednu zajedničku fazu, kako bi se što prije postigli željeni rezultati. Tako se u razvojno - pokusnom središtu u američkom Eglinu provode brojna razvojna testiranja na avionima F-15C/D Eagle, F-15E Strike Eagle, F-16A/B/C/D Falcon, A-10C Thunderbolt II.

U sklopu Common Configuration

Implementation programma, nedavno je uspješno okončana faza razvoja i operativnih testiranja modernizacije M4,2+ paketa avionike na avionima F-16. Tim paketom avionike bit će omogućeno borbenim avionima F-16CJ nošenje Sniper ciljničkog podyjesnika, odnosno ugradnja ASQ-213 HARM ciljničkog sustava na Falcone. Tijekom iduće godine, u sklopu budućeg M5+ paketa avionike, Northrop Grumman će isporučiti 280 kompleta dodatne opreme pomoći kojih će se obaviti poboljšanje postojećih radarskih sustava AN/APG-68(V)5 na avionima F-16C/D Block 40/42, odnosno poboljšanje radarskih sustava AN/APG-68(V)9 na avionima F-16C/D Block 50/52.

Na avionima F-15E u tijeku su radovi na integriranju Suite 5E softwerskog poboljšanja letnog računa-

la, odnosno na poboljšanju i proširivanju MIL-STD-1760 sabirnice podataka u svrhu širenja kombinacija zrakoplovnog naoružanja koje se može nositi na podvjesnim točkama. Na Strike Eagle bit će ugrađen i novi radarski sustav i to Raytheon AN/APG-63(V)4 AESA radar, što bi trebalo biti obavljenko tijekom ove godine. Strike Eagle, na kojem je već integriran Sniper ciljnički podvjesnik, do kraja ove godine u svoj arsenal naoružanja uvrstit će i GBU-39 Small Diameter Bomb.

Modernizacija aviona A-10 Thunderbolt II predviđa novu sabirnicu podataka, novu konfiguraciju ploče s instrumentima, s novim digitalnim prikaznicima, te novi data link. Uz to predviđena je integracija Sniper ciljničkog podyjesnika kojim se kani zamijeniti postojeći Northrop Grummanov AN/AAQ-28(V) Lighting ciljnički sustav. Uz to, arsenala naoružanja Thunderbolta II bit će upotpunjeno s JDAM sustavom te sa Wind Corrected Munitions dispenserom.

I. SKENDEROVIC

Elcan

TVRTKA Elcan, inače dio velike korporacije Raytheon, specijalizirana za proizvodnju ciljnika predstavila je najnoviji ciljnik SpecterDR. DR u imenu je kratica za Dual Role (dvije namjene) i oslikava specifičnost ciljnika. On ujedinjuje značajke ciljnika za blisku borbu i ciljnika za precizno gađanje na većim udaljenostima. To je postignuto uporabom tehnologije dvostrukog vidnog polja i naprednom konstrukcijom.

Riječ je o kompaktnom ciljniku ko-

Optički ciljnik SpecterDR

ji korisniku nudi dva načina ciljanja. Prvi način je s povećanjem 1X uz uporabu tzv. crvene točke i ciljanja s oba otvorena oka. Taj je način osmišljen za blisku borbu, pretragu zgrada i drugih malih prostora.

Drugi je način ciljanja s povećanjem od 4X, za precizno ciljanje na većim udaljenostima, do 600 metara.

Izbor između povećanja od 1X i 4X vrlo je jednostavan, na ciljniku je posebna poluga kojom se biraju mogući položaji. Promjena stupnja povećanja obavi se za jednu sekundu, jednostavnim povlačenjem poluge. Tako vojnik može brzo i praktično iskoristiti mogućnosti ciljnika, ovisno o trenutačnoj taktičkoj situaciji.

Ciljnik SpecterDR dugačak je 153,1 mm, širok 70 i visok 67,5 mm. Masa mu je 575 grama, konstruiran je tako da je otporan na grublje uvjete rada, optički su elementi posebno zaštićeni od udaraca. Vidno polje kod povećanja 1X iznosi 26 stupnjeva, a kod povećanja 4X ono je 6,5 stupnjeva. Na ciljnik je postavljen i pomoći mehanički ciljnik za djelovanje u otežanim uvjetima (npr. jaka kiša) ili u slučaju bilo kakve druge nužde koja bi onemoćila uporabu optičkog elementa.

Iskušan je na puškama M4 i M16, lakoj strojnici M249 i univerzalnoj strojnici M240.

M. PETROVIĆ

Podmornica klase Swiftsure okončala službu

PODMORNICA HMS Spartan, jedna od četiri preostale napadajne podmornice na nuklearni pogon klase Swiftsure, vratila se potkraj prosinca 2005. u mornaričku bazu Clyde u Faslaneu nakon uspješno završene posljednje zadaće. Njezina rasprema, zakazana za kraj siječnja 2006. označit će kraj i za britanski projekt hangara smještenog na trupu podmornice imena Alamanda.

HMS Spartan jedinstvena je u tome što je bila prenamijenjena te je stvorena mogućnost prihvaćanja specijalnih jedinica i malih podvodnih vozila na krmenom dijelu pod-

mornice. Modifikacija podmornice u plovilo točno određene svrhe omogućila je transport, obavljanje zadaća, izvlačenje timova specijalnih jedinica te zaštitu gostujuće podmornice dok plovi pod vodom. Prenamjenom je podmornica imala povećanu udobnost i sigurnost.

Iako je američka ratna mornarica rabila posebno prenamijenjene podmornice sličnih karakteristika ranih 80-ih godina prošlog stoljeća, projekt Alamanda je početak pojave takvih mogućnosti ugradnje na nuklearnim podmornicama britanske kraljevske ratne mornarice.

Britanski ministar obrane odbio je otkriti detalje vezane za nabavu unutar programa Alamanda, vjeruje

se da je voditelj programa bio BMT Marine Procurement koji je kasnije preuzeo ulogu glavnog ugovaratelja te izvođača radova na prenamjeni podmornice zajedno sa sestrinskom tvrtkom BMT Defence Services. Testiranja podmornice nakon prenamjene završena su 2004. godine. Nakon manjih radova na podmornici početkom 2005. HMS Spartan potpuno opremljen, počeo je sredinom 2005. svoj zadnji zadatak.

Bez obzira što se projekt Alamanda pokazao vrlo dobrim u službi, trenutačno ne postoje planovi o njegovoj ugradnji na neku od novijih podmornica u floti britanske mornarice, ostavljajući na taj način pratinu sve do ulaska u službu nove klase podmornica na nuklearni pogon Astute 2009. godine.

Podmornice klase Astute imat će hangar ugrađen u trup a ta opcija je razvijena pod projektom nazvanim Chalfont. Reprojekt podmornice, zbog zahtijevanih promjena na krmenom i pramčanom dijelu podmornice zbog ugradnje hangara, okončala je tvrtka BAE Systems Submarines početkom 2004. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

Zaplovio novi eksperimentalni brod

NEOBIČAN novi eksperimentalni brod, projektiran i razvijen u Upravi za transformaciju jedinica (OFT - Office of Force Transportation) zaplovio je prvi put samo nekoliko dana prije kraja prošle godine. Svrha i namjena ovog broda bit će provođenje niza eksperimenata koje će voditi američki timovi specijalnih jedinica.

Plovilo nazvano Stiletto u potpunosti je izrađeno od karbonskih vlakana, projektirano je za postizanje velikih brzina, a svojim izgledom u suprotnosti je s imenom (stiletto znači kutijasti oblik). Zahvaljujući jedinstvenoj tzv. M formi trupa, Stiletto razvija maksimalnu brzinu veću od 50 čvorova, dok projektirana brzina u službi iznosi 40 čvorova. Pogonski sustav sastoji se od četiri

C32 Caterpillar motora, pogonskih osovina Arneson ASD 14 te Rolla Surface Piercing poluuronjivih vijaka s hidrauličkom regulacijom uvana vijka. Posada broda svedena je na samo tri člana i ima mogućnost prihvaćanja do 12 putnika. Glavne karakteristike broda su:

- duljina: 27,00 m
- širina: 12,35 m
- gaz (maksimalni) 0,76 m
- istisnina:
- standardna: 61 tona
- puna: 68 tona

Stiletto ima mogućnost plovidbe na stanju mora 5 a doplov mu je veći od 500 nautičkih milja pri punoj brzini i najvećem opterećenju. M forma trupa označava trup s pet uzdužnih oslonaca na kojima cijeli

brod plovi te četiri tunela koji se nalaze između tih oslonaca a takvom formom postiže izdizanje plovila iznad valova. Brod ima ugrađenu kružnu rampu za rukovanje brodicom maksimalne duljine 11 metara a isto tako može primiti manju bespilotnu letjelicu.

Novo eksperimentalno plovilo Stiletto projektirala je tvrtka M-Ship Co. a izgrađeno je u San Diegu, u tvrtki Knihgt & Carver. Porinuće broda bilo je 21. prosinca 2005., 15 mjeseci nakon potpisivanja ugovora o gradnji.

M. PTIĆ GRŽELJ

Kolibri 60

sjeća na frisbee. Diametar letjelice iznosi 60 cm, a težina je 1,6 kg, a sama letjelica može ponijeti do 360 grama "korisnog" tereta. Letjelicu pogone četiri elektromotora. Maksimalni dolet letjelice je 10 km, odnosno u zraku prema trenutačnim specifikacijama dizajna može boraviti do 20 minuta. Maksimalni operativni plafon leta iznosi 1600 m. Zanimljivo je da je dizajnom letjelice predviđena mogućnost ulaska Kolibrija u objekte, do 15 m njihove unutrašnjosti. Letjelica se oprema s tri kamere (dvije TV sa zumom i

jedna infracrvena), te s "data linkom" pomoću kojeg šalje sliku zemaljskoj postaji. Koncept Kolibrija 60 predviđa kao zemaljsku postaju oklopno vozilo pješaštva, s kojeg letjelica može samostalno polijetati, odnosno na koje letjelica može samostalno slijetati. Upravljanje letjelicom obavlja se prijenosnim računalom, odnosno Kolibri može samostalno letjeti po računalno zadanim GPS koordinatama ili se letjelicom može u cijelosti upravljati ručno, posebice neizbjegno prilikom ulaska Kolibrija u objekte.

I. SKENDEROVIC

NJEMACKA tvrtka Rheinmetall Defence Electronics tijekom prošle godine razvila je mini bespilotnu letjelicu s vertikalnim polijetanjem i slijetanjem, koja je ponajviše predviđena za uporabu u urbanom području. Letjelica je nazvana Kolibri 60, a svojim dizajnom uvelike pod-

U svezi s promjenama NATO je počeo preispitivati prirodu posthладnoratovske ere i njezin utjecaj na transatlantske veze. Između ostalih, ti izazovi su bili: europsko integriranje, opasnosti za demokracije u središnjoj i istočnoj Europi, terorizam, etnički konflikti, ugroze životnog okoliša i širenje oružja za masovno uništenje. Takve promjene iziskivale su promjene strategijskih koncepata Saveza

Priredio Dražen JONJIĆ

Prilagodba vremenu

Od utemeljenja 1949. godine do 1955. godine vojna struktura NATO-a bila je temeljena na integriranoj obrani sjevernoatlantskog prostora. Strategijski koncept toga vremena nosio je naziv Prednja obrana; značio je obranu europskih NATO zemalja i daleko na istoku, ukoliko je to moguće. U nekim izvorima taj strategijski koncept ima naziv strategije masovne odmazde, iako se taj pojam nije rabilo do sredine pedesetih godina. Dokumentom MC 48 predviđena je integracija atomskih sposobnosti, kako bi se u prvoj fazi sukoba osigurala značajna prednost. Osim spomenute spremnosti, jedna od zadaća tog strategijskog koncepta bila je i zastrašivanje potencijalnog napadača. Taj strategijski koncept imao je smisla dok je postojala značajna prevaga Zapada u nuklearnim kapacitetima. Kada se nuklearni sovjetski potencijal prema precijenjenim zapadnim podacima povećao, sve više je prevladavalo mišljenje kako taj strategijski koncept treba mijenjati. I

inače su zemlje Zapadne Europe različito prihvaćale ovaj izvorno američki, strategijski koncept. Pošto je Sovjetski Savez imao prednost i u konvencionalnim snagama, zemlje Zapadne Europe nastavile su jačati i taj segment, kako bi barem u nekoj mjeri smanjile nesklad između nuklearnih i konvencionalnih sna-

ga. Rečeni se strategijski koncept postupno napuštao pošto, u najkraćem, nije dopuštao nikakvu fleksibilnost u odgovoru. S dolaskom Kennedeyeve administracije 1961. godine na scenu postupno jača strategijski koncept fleksibilnog odgovora. Kennedyev ministar obrane McNamara smatrao je kako osim nuklearnog naoružanja, kao integralnog dijela sigurnosti Europe i SAD-a, ne treba zanemariti ni razvoj konvencionalnog naoružanja. Godine 1967. NATO je prihvatio tzv. Harmelovo izvešće, koje se, europskim očima gledano, zauzimalo za politiku obrane i detanta. Zaključeno je kako politika detanta i vojna sigurnost

nisu kontradiktorne nego komplementarne.

Kao rezultat dogovora između SAD-a i SSSR-a o broju nuklearnog oružja koje dvije države smiju za-držati, NATO snage su se usmjerile na ostvarivanje potreba sadržanih u strategiji fleksibilnog odgovora; izgradnjom velikih dijelova razvijenih snaga na visokoj razini spremnosti, u skladu s Općim obrambenim planom (GDP). Strategija fleksibilnog odgovora temeljila se na "NATO tri-jadi": konvencionalnim snagama, operativnim te strateškim nuklearnim snagama. Kako je to 1975. izrazio tadašnji američki ministar obrane: "Operativne nuklearne snage, ograničeno razdoblje, nadopunjaju konvencionalne, mogu služiti u političke svrhe, pokazujući kako je NATO spreman i oblikovati situacije koje vode pregovorima, ali imaju i ključnu ulogu u izbjegavanju većeg gubitka NATO-ovog teritorija". ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Savitljivi zasloni

Proizvođači zaslona godinama su željeli napraviti tanak, proziran, savitljiv substrat s prošnjim svojstvima kao kod onih na staklenoj podlozi. Savitljivi zasloni nude mnoge potencijalne dobiti u odnosu na druge tehnologije izrade zaslona, a najvažnije su smanjena težina i debljina, poboljšana robustnost te različiti faktor oblika. Takva svojstva čine savitljive zaslone vrlo atraktivnima za različite elektroničke proizvode - od mobilnih telefona i ručnih računala pa do igračaka, elektroničkih knjiga i ostalog. Savitljivi zasloni tako postaju vrlo interesantni za tržiste, zbog čega su glavni svjetski proizvođači elektro-

nike, plastike te tiska investirali velika sredstva u razvoj polimera, metalnih folija i tehnologiju prerađe na nižim temperaturama. Sve to vodi ka eventualnoj masovnoj proizvodnji savitljivih zaslona od tekućih kristala (LCD) i organskih svjetlećih dioda (OLED) za potrebe civilnih i vojnih korisnika. Američka je vojska ustanovila Inicijativu za savitljive zaslone (FDI), proizvodno-istraživačko-razvojno središte - vrijednost je procijenjena na 43,6 milijuna USD, a povezana je sa sveučilištima. Cilj inicijative je ubrzati komercijalizaciju emisijskih i refleksivnih zaslona te TFT pozadinske tehnologije na polimernoj i metal-

noj podlozi (substratu). Savitljivi zasloni su mnogo robusniji nego oni na staklenoj (krutoj) podlozi, troše manje struje, te se mogu rabiti kao lagana prijenosna računala koja se mogu nositi na ruci ili rukavu i biti uporabljeni na bojištu za komunikacije i dobivanje informacija.

OLED zasloni na staklenom substratu već se rabe u konzumnoj elektronici kao što su digitalne kamere i električni brijaći aparati, ali prvi proizvodi koji će inkorporirati savitljive zaslone bit će elektroničke knjige, papir i notesi. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

U "utrku"
razvoja
najmodernijih
projektila
zrak-zemlja
uključio se i
Izrael svojim
projektilom Spice
i Francuska
projektilom
ASSM

Pripremio
Domagoj MIČIĆ

Projektili zrak-zemlja Spice i AASM

Uspjeh britanskog vođenog projektila Brimstone, koji je već ušao u operativnu uporabu, i američkog vođenog projektila GBU-39/B (vidi Hrvatski vojnik broj 71) potaknuo je i druge države da počnu s razvojima sličnih projektila zrak-zemlja. U tu su se svojevrsnu "utrku" uključili Izrael i Francuska svojim novim projektilima visoke preciznosti koji su do-

nekle neovisni od satelitskog (GPS) navođenja.

Uključivanje Izraela i njegove visokorazvijene vojne industrije u program razvoja jako preciznog projektila zrak-zemlja nije iznenadenje. Izraelska vojna industrija ima bogato iskustvo u razvoju i proizvodnji vođenih projektila zrak-zemlja i vođenih bombi, a izraelsko ratno zrakoplovstvo ima veliku potrebu za gotovo svakodnevnom uporabom takvog oružja. Uz to izraelska vojna industrija računa i na izvoz takvog oružja i na najzahtjevnija tržišta kao što je američko.

Izraelsko ratno zrakoplovstvo u operativnoj uporabi ima Spice (Smart precise impact and cost-effective) pribor za navođenje tvrtke Rafael. Spice

je projektiran da popuni prazninu u dometu i mogućnostima između laserski navođenih bombi i JDAM sustava (koje rabi i izraelsko ratno zrakoplovstvo), i znatno skupljih dalekometnih krstarećih projektila. Inačica Spice 2000 mase 900 kilograma, koja je trenutačno u operativnoj uporabi, ima ponirući domet od čak 60 kilometara ako se lansira s visine od 12 600 metara pri visokoj podzvučnoj brzini. Inačica Spicea 1000 mase 450 kilograma, koja ima rasklopiva krila velikog razmaha, ima još veći domet. U operativnu uporabu trebala bi ući sredinom ove godine. Tvrta Rafael tvrdi da za sustav Spice, unatoč činjenici da je tek odnedavno u operativnoj uporabi, već sada ima "više nego jednu" narudžbu neimenovanih država. Spice je prilagođen uporabi na borbenim avionima F-15 i F-16 (rabi ih izraelsko ratno zrakoplovstvo) ali i na jurišniku Tornado koji nije u sastavu izraelskog ratnog zrakoplovstva. ■

Projektil Spice tvrtke Rafael

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Pješačko naoružanje zaraćenih država tijekom I. svjetskog rata

Američko oružje

Sjedinjene Američke Države formalno su ušle u rat 1917., iako su u njemu sudjelovale od samog početka kao logistička baza zemalja Antante

— Dinko ČUTURA —

Nije se radilo samo o pošiljkama hrane i strateških tvoriva, već i o velikim količinama oružja. Zbog izvjesnih razloga tadašnjem američkom predsjedniku W. Wilsonu nije odgovaralo izravno upletanje u europski rat. Američko strjeljivo nije bilo kompatibilno europskim uzorcima oružja (osim britanskom, s kojim je bilo recipročno zamjenjivo), međutim zbog toga je bilo jednostavnije proizvoditi europsko naoružanje prema izvornim specifikacijama, negoli slati oružje američke proizvodnje, s ograničenim količinama strjeljiva. Upravo to su Sjedinjene Američke Države i činile, postigavši na taj način za pobedu Antante više nego bi postigle ograničenim slanjem američkog oružja i strjeljiva. Ne treba niti reći da je tako i poslovni interes američkih tvrtki bio uvećan.

Prema izvornim su specifikacijama u Sjedinjenim Američkim Državama proizvodili ruske pješačke puške (od 1915. do 1917. godine), te ruske

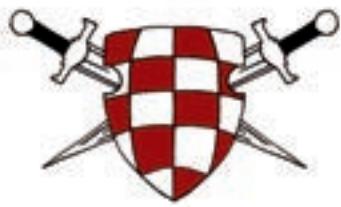
inačice teške strojnica Maxim u kalibru 7,62 mm. Osim toga za britanske su potrebe proizvodili strojopuške Vickers-Maxim, na istim Coltovim linijama koje su kasnije iskorištene za potrebe američke vojske, odnosno koje su spomenute strojnice proizvodile za američku vladu nakon što je ušla u rat.

Neposredan povod za ulazak Sjedinjenih Američkih Država u rat bio je njemački napad torpedima na trgovачki brod pod američkom zastavom (Lusitania), koji je prevozio robu i putnike. Do dana današnjeg nije bilo moguće utvrditi kakav je točno teret prevozila Lusitania u trenutku potapanja, odnosno jesu li Nijemci potopili brod zbog (eventualno netočne) dojave da prevozi oružje, kao što je to tvrdilo onodobno njemačko novinstvo, ili se pak radi o zlom činu ratnog barbarstva, kao što je tvrdilo novinstvo zemalja Antante i Sjedinjenih Američkih Država. Bez obzira na stvaran razlog zbog

kojeg je Lusitania potopljena, Sjedinjene Američke Države su se preko noći našle "do grla" u ratu, a ljudstvo i naoružanje je danomice brodovima prevoženo u francuske luke.

Na ukupan ishod rata Sjedinjene Američke Države bitno su djelovale, u prvom redu ekonomski, a zatim i vojnički, tj. velikim brojem angažiranih postrojbi pješaštva, topništva i mornarice. Unatoč svemu što se događalo u Europi, i unatoč činjenici da su Sjedinjene Američke Države izravno pomagale Antantu, one nisu bile spremne za rat. Pješačkog naoružanja bilo je dovoljno za mirnodopski sastav vojske, ali ne i za mobiliziranje novih postrojbi. Bez obzira na to, američka je industrija vrlo spremno dočekala izazov, opskrbljujući vojsku dostatnim količinama naoružanja i inih potrepština. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Potvrda Turske kao velesile

Zauzevši na juriš grad Vidin, kršćanska vojska ubrzo se našla ispred Nikopolja. U Sigismundovu vojsku bile su tada uperene oči cijelokupnog kršćanskog zapada. Križarski pokušaj da grad zauzmu na juriš nije uspio, a gradu je u pomoć pohrlio i sultan Bajazit zvan Jildirim (Munja)...

Jurica MILETIĆ

Potkraj XIV. stoljeća Sigismund se u pohodu na istok sve češće i žešće sukobljavao s turskim sultandom Bajazitom koji je, nastojeći iskoristiti neslogu među kršćanima, sve dublje prodirao u područje Bugarske. Na papin poziv u Francuskoj i još nekim zemljama okupljale su se križarske čete da krenu na Turke. Grof od Neversa, inače sin burgundskog vojvode, sam je skupio čak 10 000 vitezova s vojskom od 10 000 vojnika. Među njima su bili najpoznatiji francuski ratnici i kraljevi rođaci, a njima su se pridružile i njemačke postrojbe pod zapovjedništvom Rupprechta Falačkoga, čak tisuću Engleza pod vojvodom od Lancastera, češki i poljski vitezovi. Francusko i venecijansko brodovlje pod Tomom Mocenigom odjedrilo je prema Bosporu, Hrvate su predvodili ban Nikola Gorjanski i Ivan Gorjanski, a uz njih su bili Ivan Morović, nekadašnji ban Stjepan Lacković i Nikola Andrijević.

Turska munja

Zauzevši na juriš grad Vidin, kraljevska se vojska ubrzo našla ispred Nikopolja - današnjeg Nikjupa blizu Velikog Tarnova, koji je branio Toghan-beg. U Sigismundovu vojsku bile su tada uperene oči cijelokupnog kršćanskog zapada. Križarski pokušaj da grad zauzmu na juriš nije uspio, a gradu je u pomoć pohrlio i sultan Bajazit zvan Jildirim (Munja), koji je upravo opsjedao Carigrad. Velika se bitka razvila 28. rujna 1396. Turskoj vojsci, koja je brojila čak 100 000 vojnika, suprotstavilo se križarskih 60 000 ljudi,

Sigismund na grafici velikog Albrechta Dürera

Sigismund i Hrvati

Nakon smrti kralja Ludovika koji nije imao muških potomaka, Mađari su odmah okrunili njegovu dvanaestogodišnju kćer Mariju (rex Maria 1382. - 1385.), a stvarnu su vlast dijelili njezina majka Elizabeta i savjetnik joj Nikola Gorjanski. Nezadovoljni Hrvati za kralja su pozvali Karla Dračkoga, nekadašnjeg bana, a potom kralja napuljskoga, no on je pao kao žrtva urote. U ustanku da kojeg je došlo, Elizabeta je skončala u Novigradu Dalmatinskom gdje su je ugušili, a kćer Mariju izbavio je njezin muž Sigismund, sin češkoga kralja Karla, kojeg su u međuvremenu u Ugarskoj izabrali za kralja.

Suprotstaviti mu se pokušao bosanski kralj Stjepan Tvrtko, koji se 1390. prozvao kraljem hrvatskim i dalmatinskim, ali je već sljedeće godine umro. Hrvati Sigismunda nisu željeli prihvatići kao kralja, osobito ne nakon katastrofnog poraza koji je doživio kod Nikopolja gdje su ga Turci 1396. potukli do nogu. Ostalo je zabilježeno kako je vraćajući se iz Dubrovnika kući dao smaknuti svoje protivnike u Križevcima. Teži protivnik bio mu je Hrvoje Vukčić, a lakši Ladislav Napuljski, koji je Veneciji prodao Zadar i okolicu za 100 000 dukata. Deset godina kasnije Sigismund će ostati bez cijele Dalmacije, osim Omiša i Poljica. Želeći ovladati Češkom zanemariju je Hrvatsku i njezinu obranu i od Turaka i od Mlečana, ali ju je razdijelio u tri vojnička tabora. Potkraj svog života postao je priznati kralj čeških zemalja, Ugarske i Hrvatske, a za nasljednika izabran je njegov zet Albert Austrijski, prvi Habsburgovac koji je osim unutrašnjoaustrijskih zemalja pod svoju vlast okupio sve one zemlje kojima će Habsburgovci kasnije vladati.

mahom konjanika. Njezinom središnjicom zapovjedao je sam kralj Sigismund, a do njega Gorjanski, s dijelom hrvatskih četa, i celjski grof Hermann. Rumunji, pod vojvodom Mirceom, bili su na lijevom krilu, a Hrvati pod Lackovićem na desnom. Francuski su konjanici unatoč suprotnim naredbama brzopletu napali prve borbene redove Turaka i našli se oči u oči s glavninom turskih snaga kojom je zapovijedao Bajazit

osobno. Već oslabljelu konjicu, koja je pretrpjela mnoge gubitke, vještим je manevrom okružio, što pobio a što rastjerao prije nego što su im drugi dijelovi vojske mogli priteći u pomoć. Kralj Sigismund se izvrsno snašao i u pravi trenutak uletio u sukob.

Bijeg Dunavom

Možda bi ratna sreća i prevagnula u korist križara, ali Turcima je u po-

moć priskočio srpski despot i Bajazitov zet i vazal Stefan Lazarević sa svojih 5 000 konjanika. Za isrpjenu Sigismundovu vojsku to je bilo pre-sudno: velik je dio vojnika poginuo, a tek se manji dio uspio spasiti povlačenjem na sjever i bježeći na brodove koji su bili usidreni na Dunavu. Na bojnom polju ostalo je ležati 12 000 križara, a barem još toliko palo je u tursko zarobljeništvo. I Bajazit je izgubio tridesetak tisuća ljudi. Za osvetu, drugi je dan smaknuo više od 3 000 svojih zarobljenika, štedeći samo one za koje je pretpostavljaо da će za njih dobiti veliku otkupninu.

Kroničar je zabilježio: „Sam kralj Sigismund jedva se dokopao lađe kojom otplovi u Carigrad.“

Turska pobjeda kod Nikopolja započatila je sudbinu Balkana. Bajazitu u pohodu na Ugarsku i Slavoniju ništa više nije stajalo na putu. Pričalo se kako je zaprijetio da će osvojiti Budim, Njemačku i Italiju, te da će njegov konj zob zebati sa žrtvenika svetog Petra u Rimu. ■

Tvrđava Baba Vida

Bugarski gradić Vidin na obali Dunava trajektom je povezan s rumunjskim Calafatom koji mu je preko puta. Od Sofije ga dijeli dvjestotinjak kilometara loše i slabo održavane ceste uz koju još uvijek ima ostataka nekadašnjih nadzornih točaka bugarske milicije koja je iznimno rado zaustavljala vozila stranih registracija i uz već poslovno glaćenje brade i mrmljanje - problem, problem - naplaćivala masne kazne za prekoračenja brzine koja u pravilu nisu bila registrirana nikakvim odgovarajućim mjeračem. Cesta br. 11 koja paralelno s Dunavom vodi prema Malom Nikopolu i dalje prema Svištvu, Bjali i velikoj luci Ruse još je lošija. Kod Malog Nikopola ništa više ne podsjeća na Sigismundovu pobjedu nad Turcima, a kod Velikog Tarnova, odnosno u Nikjupu, ni njegov katastrofalni poraz nije posebno naznačen. Vidin koji danas živi u znaku proizvodnje mineralne vode, jedan je od najstarijih gradova Bugarske: kao rimska utvrda Bononia niknuo je na temeljima prijašnjeg naselja Tračana. U vrijeme prvog bugarskog kraljevstva bio je poznat kao Budin, a u vrijeme drugog bugarskog carstva i nakon godine 1371. bio je glavni grad vidinskog kraljevstva pod carem Stracimiroom. Posjetiteljima se danas nudi razgledanje tvrđave Baba Vida, turskog konaka, džamije i knjižnice Osmana Nuri-paše, nekoliko palača i stara sinagoga, a u gradu Ruse umjesto toga tek most iz pedesetih godina prošlog stoljeća - granični prijelaz Bugarsko-Rumunjska. Ne tako davno, u vrijeme blokovske podjele, bio je to jedan od najtežih graničnih prijelaza u Europi: mnoštvo papira i potvrda, policacci koji nekamo nestaju s putovnicama koje su preuzeli i vraćaju se tek nakon mnogo sati, dugotrajne carinske kontrole i kilometarske kolone teretnih vozila kojima se ne nazire kraj. U usporedbi s drugim graničnim prijelazima u Europi, još je uvijek više razlika negoli sličnosti.

Pobijedivši elitnu kršćansku vojsku kod Nikopolja, Turci su definitivno učvrstili svoj položaj u Europi

Ilustracija Damir Podhraski

Vukovar - završni rez (svjetska kinopremijera)

- dokumentarni film
- trajanje: 120 minuta
- redatelj: Janko Baljak
- scenarist: Drago Hedl
- produkcija: B-92,
Beograd, SiCG

Na nedavno završenom međunarodnom festivalu dokumentarnog filma Zagreb-dox imali smo prigodu pogledati najnoviji dokumentarni film o vukovarskoj tragediji iz 1991. Unatoč vrlo kasnom terminu prikazivanja, prepuna dvorana zagrebačkog kina "Tuškanac", pokazala je veliko zanimanje hrvatske javnosti za taj projekt.

S gotovo petnaest godina odmaka od ratnih zbivanja u Vukovaru i u vrijeme kada su u Beogradu izrečene kazne pojedinim ratnim zločincima za zločine počinjene na Ovčari (sa čime film počinje i završava), čini se da smo dobili dosad najobjektivniji filmski prikaz tog prijelomnog dogadaja Domovinskog rata. Film su udruženim snagama potpisali srpski redatelj Janko Baljak i hrvatski novinar Drago Hedl. Njihovi istraživački timovi pokušali su, kako i naslov filma kaže, podvući crtu ispod bitke za Vukovar '91. Uz gomilu arhivskih snimaka (od kojih neke šira javnost nikada nije vidjela), u dva sata filma vidjeli smo i današnja svjedočenja osamdesetak sudionika bitke za Vukovar s hrvatske i srpske strane. Uz poznate aktere, poput Tomislava Merčepa i Mladog Jastreba te doktorice Bosanac, osobito su zanimljiva sjećanja anonimnih ljudi koje je vrtlog rata uhvatilo te sumorne jeseni na obali Dunava, a jedno od takvih je i svjedočenje srpskog vojnika koji ni dandanas nije svjestan za što se tamo borio, što ga je snašlo i kako je preživio.

Autorski dvojac godinama je pripremao film, istraživački timovi savjesno su obavili posao, a to se na kraju i vrlo jasno vidi. Fabula je ispričana kronološki. Ne postoji narator, a sjećanja sudionika se isprepleću s arhivskim snimkama, što je iznimno zahtjevna forma filmskog izričaja. Zbog svega navedenog taj film se može smatrati najozbiljnijim i najboljim pokušajem prepričavanja onoga što se stvarno dogodilo u Vukovaru ratne 1991. Ipak, film nije bez mana. U više navrata neki arhivski snimci nisu upotrijebljeni na pravom mjestu, dok drugih nema, a čine se važni za razumijevanje cjeline. Tako je npr. Šešeljevo vrijedanje sudaca u haaškoj sudnici potpuno suvišno, dok suđenje zločincima u Beogradu uopće nije upotrijebljeno za dramaturšku konstrukciju filma. To navodi na zaključak da su autori ipak malo pretenciozno pristupili temi. Željeli su prikazati zaokruženu i objašnjenu priču o okupaciji Vukovara, a to je vjerojatno nemoguće zbog velikog broja priča koje čine cjelinu. Svaki od tih elemenata (stvaranje demokracije, "srpska ugroženost", bitka za Vukovar, pad Vukovara, Ovčara, suđenja za ratne zločine...) zahtijeva detaljnu analizu, a da bi se objasnio svakom od tih elemenata trebao bi se posvetiti odvojen dokumentarac. Na kraju valja zaključiti kako taj film ne pokazuje završni rez, nego samo otvara smjer kako bi se svaka od navedenih tema mogla i trebala obraditi. Tome u prilog ide i redateljeva izjava na press-konferenciji na kojoj je rekao da su ovim filmom samo odškrinuta vrata srpskih vojnih videoarhiva i da velike količine dosad nedostupnog filmskog materijala tek treba istražiti.

Leon RIZMAUL

4. ožujka 1880. Prva novinska fotografija

Fotografija je izumljena davno - prvo, pokušaji fiksiranja slika dobivenih *camerom obscurom*, zatim Francuz Daguerre sa svojim otkrićem "dagerotipije", pa fotosi na papiru i na staklu te konačno na filmu. Fotografija je u obiteljski dom doveo događaje i ljude sa svih strana svijeta, pokazala je predjele koji su do tada bili poznati samo iz subjektivnih opisa putnika. Prva novinska fotografija (na slici) naslovljena je "Sirotinjsko predgrade", a objavljena je 4. ožujka 1880. u *New York Daily Graphicu*. No, novinski izdavači nisu odmah prihvatali novotariju. U to vrijeme za slaganje novina bilo je mnogo lakše koristiti se provjerrenom i uobičajenom litografskom metodom. Stoga su još dugi niz godina sve svjetske novine krasile rukom crtane slike. Osnovni problem bio je usavršiti novinski prijelom i izmisliti tehniku kako što bolje otisnuti fotografiju na novinski papir. Kada je to napokon učinjeno početkom XX. stoljeća, fotografija je počela dobivati nove uloge uz reprodukciju događaja, a ubrzo su kioske preplavili razni časopisi i tabloidi u kojima je fotografija čak preuzeila primat nad pisanim riječu.

9. ožujka 1932. Uspostavljena država Mandžukuo

Posljednji kineski car Pu Yi, koji je kao dječak svrgnut s prijestolja 1912. godine, imenovan je 9. ožujka 1932. regentom marionetske japanske države Mandžukuo. Pu Yi je svrgnut u revoluciji Sun Yat-Sena pa je promjenio ime u Henry te je još dugo vremena nakon što je protjeran iz zemlje živio u pekiňskom zabranjenom gradu. Agresivna japanska politika prema sjevernoj Kini i nametanje utjecaja kineskim vojnim poglavarima u Mandžuriji polako su prerasli u otvoreni osvajački rat. Godine 1931. japanska je vojska u potpunosti okupirala pokrajinu Mandžuriju te iduće godine od nje stvorila "nezavisnu" državu Mandžukuo, a poslije je proširila svoj teritorij na provinciju Jehol. Kao vladar Mandžukua, Pu Yi se održao sve do konačnog sloma Japana 1945. kada su ga uhitili sovjetski vojnici. Na suđenju ratnim zločincima u Tokiju 1946. Pu Yi je izjavio da nije kriv i da su ga Japanci prisilili na preuzimanje prijestolja u Mandžukuu. Nekoliko godina kasnije izručen je komunističkim vlastima te je sve do 1959., kada ga je Mao Ze Dong amnestirao, bio u zatvoru.

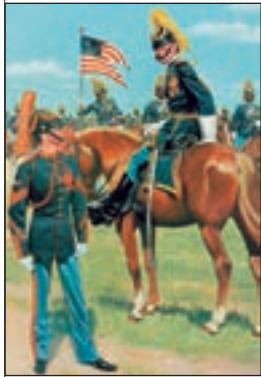
Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Svi se trebamo posuti pepelom!

Tzv. posipanje pepelom pred javnošću, što je velika rijekost, osobito među "zvijezdama", izaziva veliku pozornost. Naime, običan čovjek taj čin priznanja pogreške doživljava kao olakšanje jer, eto, i veliki mogu pogriješiti. No, prava je veličina tek u kajanju i isprici, a ne u pompi i količini "pepela". Obred posipanja pepelom staro je obilježje početka kršćanske korizme. Uporaba pepela u obredne svrhe poznata je u većine starih religija. Pepeo u Bibliji označava i grijeh i čovjekovu lomnost, krvkost, tj. smrtnost i prolaznost života. Kad grješnik postaje svjestan svojega stanja, priznaje zapravo da je "prah i pepeo", a kad to želi i drugima pokazati, on glavu posipa pepelom, što je oblik javne ispovijedi. U kršćanskom obredu pepeljenja izgovaraju se riječi: "Obrati se i vjeruj evanđelju!" ili: "Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah obratiti!" Pepeo, dakle, podsjeća onoga koji vjeruje u uskrsnuće da se ne smije slijepo vezati uz materijalna dobra, uz novac i vlast, jer ta dobra ne mogu dati smisao ljudskome životu. Posipanje pepelom ujedno označuje poziv na obraćenje. Isus na početku javnog djelovanja uspješno izdržava sve kušnje te propovijeda dolazak kraljevstva Božjega i potiče na obraćenje pozivom: "Vjerujte evanđelju!" A obraćenja nema bez usvajanja bitne evanđeoske novosti - ljubavi prema neprijatelju! Samo ljubavlju prema Bogu i bližnjemu može se posprestiti dolazak Božjega kraljevstva, a time i suživot ljudi i narodā u miru i slozi.

Andelko KAĆUNKO

Srebro iznad zlata

Nebrojni su oni koji su odslužili američku vojsku što kao znamenitost navode da srebrne oznake u američkoj vojsci označuju viši, a zlatne niži časnički čin, ali iznimno su malobrojni oni koji znaju zašto je to tako. Viša vrijednost srebra u odnosu na zlato nije bila plod neke smisljene odluke, već se zbila da bi se uvedene promjene što lakše usvojile. Do njih je dakako došlo u kopnenoj vojsci, a mornarica i pomorsko pješaštvo samo su ih slijedile. Kad je kasnije ustanovljen zrakoplovni korpus, jednostavno je prihvatio tada već uobičajenu praksu

označavanja činova u kopnenim i pomorskim snagama.

Od godine **1780.** generalski su se činovi označavali srebrnim zvjezdama na epoletama, a pedesetak godina kasnije epolete su bile uvezene za sve časničke činove: za pješaštvo bile su srebrne, a za sve druge rodove zlatne. Kako bi oznake u obliku zvjezdica ili kojem drugom na njima bile jasno vidljive, doneseno je bilo pravilo da budu suprotne, odnosno kontrastne boje. U praksi, to je značilo da je pješački pukovnik na svoju srebrnu epoletu dobio zlatnog orla, dok su pukovnici svih drugih robova vojske dobili srebrnog orla na zlatnoj epoleti. U to vrijeme jedine oznake su bile zvjezdice za generale, a orlovi za pukovnike. Epolete za bojnike, kapetane i poručnike nisu imale oznake: rangovi su se razlikovali dužinom i veliči-

nom epoleta i resama na njima. Epolete u današnjem smislu riječi zamijenile su one s resama godine **1836.** s jednakom kombinacijom boja: rub je bio zlatne boje sa srebrnim oznakama za sve časnike osim pješaštva koji su nosili epolete sa srebrnim rubom i zlatnim oznakama, a bojnici su tad oznake dobili u obliku hrastova lista, kapetani dvije pruge, a poručnici jednu. Godine **1851.** propisom je bilo određeno da oznaka pukovnika bude samo srebrni orao. Očito da je tako bilo propisano jer je najveći broj pukovnika dotad i bio označen srebrnim orlom. Dopukovnici su dobili oznaku u obliku srebrnog hrastovog lista, a bojnici isto takvu, ali zlatnu. Jedini je tad bez posebne oznake bio potporučnik, ali i prazna epoleta govorila je da je riječ o časniku.

Jurica MILETIĆ

**U PRODAJI
VOJNA PSIHOLOGIJA
-KNJIGA TREĆA!**

Knjige možete kupiti u knjižari Ljekav,
Trg bana Jelačića 17, Zagreb
cijena 185 kuna

NAGRADNA PITALICA - 4. KOLO

ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI

GLAVNE NAGRADE

1.) Sedam dana
ljetovanja u Splitu
za dvije osobe
(Hotel Zagreb)

2.) Sedam dana
ljetovanja u Puli
za dvije osobe
(Hotel Veli Jože)

3.) Godišnja pretplata
na Hrvatski vojnik i
komplet DVD-a

TJEDNE NAGRADE

1.) Komplet knjiga
"Vojna psihologija"

2.) DVD
"Zanimanje - Vojni pas"

3.) Uokvirena fotografija

KUPON 4

NAGRADNO PITANJE

"Neratne operacije CAX 06" naziv je:

- A) kompjutorske igre B) vojnog poligona C) simulacijske vježbe

IME I PREZIME _____

ADRESA _____

TELEFON _____

HRVATSKI
VOJNIK

Sretni dobitnici DRUGOGA KOLA su:

1. NAGRADA - knjige "Vojna psihologija" - **Mario KOBOR, Koprivnica**
2. NAGRADA - DVD "Tigrovii" - **Zdravko LOVAŠEN, Đurđevac**

3. NAGRADA - uokvirena fotografija - **Ivan-Zoran JURIČEVIĆ, Osijek**

Naravno, naša nagradna pitalica ide dalje, a u ovom broju objavljujemo imena dobitnika tjednih nagrada **DRUGOGA KOLA**, te nagradnu pitalicu **ČETVRTOGA KOLA**.

Kako biste se uključili u igru za **TJEDNE NAGRADE** 4. kola, dovoljno je da čitate Hrvatski vojnik koji uprava držite u ruci i tako pronađete odgovor na postavljeno pitanje koje možete naći u kuponu na dnu stranice. Potom zabilježite svoj odgovor, i to tako da na **KUPONU ZAOKRUŽITE** slovo ispred jednog od tri ponudena odgovora za koji mislite da je točan.

ORIGINALNI kupon, na kojem ćete napisati i svoje osobne podatke, izrežite i pošaljite **POŠTOM** u **KUVERTI** ili na **DOPISNICI** na adresu:

MINISTARSTVO OBRANE
SOJI-HVG
(Za nagradnu pitalicu)
PP 252
10 000 Zagreb

Kupon **ČETVRTOGA KOLA** objavljeni u aktualnom broju **75** Hrvatskog vojnika u redakciju moraju stići najkasnije do **ponedjeljika, 13. ožujka u 12 sati**. Istog dana izvući će se troje tjednih dobitnika **ČETVRTOGA KOLA**, koji će na osnovi svojih **TOČNIH** odgovora zabilježenih na **ORIGINALNIM** kuponima osvojiti po jednu od tri **TJEDNE** nagrade. **DOBITNICI TJEDNIH NAGRADA ČETVRTOGA KOLA** nagradne igre bit će objavljeni u broju **77** Hrvatskog vojnika.

Idućeg tjedna, u broju **76**, objavit ćemo i imena troje dobitnika tjednih nagrada **TREĆEGA KOLA**, koja ćemo dobiti 6. ožujka nakon našeg novog izvlačenja.

Podsjecamo vas i na **ZAVRŠNO** izvlačenje (**28. svibnja 2006.**), na kojem ćemo izvući dobitnike **GLAVNIH NAGRADA**. Za to izvlačenje u obzir će doći kuponi objavljeni u **SVIH 15 KOLA** nagradne igre, naravno s točnim odgovorima, koji u našu redakciju pristignu do 23. svibnja 2006. u 12 sati. Naravno, s više pročitanih Hrvatskih vojnika i većim brojem poslanih kupона, veće su vaše šanse da osvojite jednu od **GLAVNIH** ili **TJEDNIH** nagrada.

SLUŽBENA PRAVILA nagradne igre **ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI** u svakom trenutku možete pročitati na web stranici: www.hrvatski-vojnik.hr.